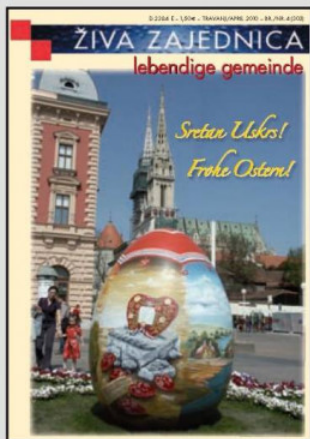

ŽIVA ZAJEDNICA

lebendige gemeinde

Sretan Uskrs!
Frohe Ostern!

Naslovnica:

Uskrсни motiv iz Zagreba;
snimio: A. Polegubić

ŽIVA ZAJEDNICA
lebendige gemeinde

List hrvatskih katoličkih
zajednica u Njemačkoj
Zeitschrift der kroatischen
katholischen Gemeinden
in Deutschland

www.zivazajednica.de

60435 Frankfurt am Main

An den Drei Steinen 42 d

Tel.: (069) 9540480

Fax: (069) 95404824

E-Mail:

zivazajednica@kroatenseelsorge.de

delegatur@kroatenseelsorge.de

Izdavač/Herausgeber:

Hrvatski dušobrižnički ured

Kroatenseelsorge in Deutschland

Odgovara/Verantwortlich:

P. Josip Bebić

Glavni urednik/Chefredakteur:

Dr. Adolf Polegubić

Uredništvo/Redaktion:

P. Josip Bebić, Željka Čolić,

Stjepan Herceg,

Marija Lovrić-Holenda,

dr. Adolf Polegubić,

Antonia Tomljanović-Brkić,

P. Jozo Župić

Grafička priprema/Layout &

Bildbearbeitung:

Ljubica Markovica-Baban

Pretplate i narudžbe/Bestellungen:

Ana Drežnjak

Tisak/Druck:

DENONA d.o.o., Zagreb

Godišnja pretplata s poštarinom/

Jahresbezugspreis incl. Porto: e 16,-

za ostale europske zemlje: e 22,-

za prekomorske zemlje: e 35,-

Bankverbindung:

Konto Nr. 129072 (BLZ 500 502 01),

bei der Frankfurter Sparkasse

Zadnja stranica:

Roditelji i djeca iz CroMaD-a u

Bergen Enkheimu u Frankfurtu;

snimio: A. Polegubić

AKTUALNO

Mons. Želimir Puljić imenovan zadarskim nadbiskupom

Papa Benedikt XVI. imenovao je dosadašnjeg dubrovačkog biskupa Želimira Puljića novim zadarskim nadbiskupom, priopćila je 15. ožujka, Apostolska nuncijatura u Republici Hrvatskoj. Biskup Puljić rođen je 7. ožujka 1947. u mjestu Kamen, župa Blagaj, u Mostarsko-duvanjskoj biskupiji od oca Ivana i majke Ane rođene Raguz. Završio je dijecezansku gimnaziju u Dubrovniku te nastavio studij u Splitu i Rimu. U Rimu je postigao diplomu licencijata iz pastoralne teologije na Lateranskom sveučilištu i doktorat iz psihologije na Papinskom salezijanskom sveučilištu. Za svećenika Mostarsko-duvanjske biskupije zaređen je 24. ožujka 1974. godine u Rimu. Po završetku studija vršio je službe u Bogosloviji u Sarajevu: od 1978. do 1980. bio je prefekt; od 1980. do 1985. prefekt studija; od 1985. do 1988. rektor. Papa Ivan Pavao II. imenovao ga je dubrovačkim biskupom 7. prosinca 1989. godine. Za biskupa je zaređen u Dubrovniku 14. siječnja 1990. godine. U HBK obnaša službe predsjednika Vijeća HBK za kulturu i crkvena kulturna dobra i predsjednika Vijeća HBK i BKBiH za hrvatsku inozemnu pastvu. Autor je nekoliko publikacija, dobro govori i piše na talijanskom i njemačkom jeziku, a poznaje i engleski i francuski. **IKA**

pod križem

stojim pod križem
čutim
ljubav stvoriteljeva
stvorenju
struji

raspećem otkupitelj
odagna zlo
grijehe odnese
i uskrsnućem svojim
trećega dana
pobijedi smrt
čovjeka
brata spasi

radost srcu
a duši razbor
podari
životom ravnaajući
posvetitelj

čutim ljubav
radost i
svjetlo

Mladen Lucić

● DUHOVNE VJEŽBE:

Svećenik između Božje riječi i suvremenosti

str.

6

● KRŠĆANI U SUVR. SVIJETU:

Transcendentno utemeljenje međuljudske solidarnosti

str.

12

● SEMINAR:

Pastoral s rastavljenima, razvedenima i ponovno vjenčanim

str.

8

AKTUALNO:

Mons. Želimir Puljić imenovan zadarskim nadbiskupom

2

USKRSNA PRIČA: Ante Matić

Uskrs je, družo učitelju

10

SVETA ZEMLJA:

Hodočašće svih hodočašća

Hrvati iz više hrvatskih katoličkih misija i zajednica hodočastili su od 27. veljače do 6. ožujka u Svetu Zemlju.

18-19

SVIJET MLADIH – JUGENDWELT:

Tijelo, ljubav, sex i zloraba

Roditelji, razgovarajte na vrijeme, otvoreno i o svemu sa svojom djecom, osobito tinejdžerima.

23

BEITRÄGE IN DEUTSCHER SPRACHE:

P. Josip Bebić: In Gottes Liebe geboren sein

Gespräch: Msgr. Wolfgang Miehle

Diözesanreformen: Ein Überblick (1)

13-15

Biti crkvenim službenikom, ali i vjernikom, sa sobom nosi uvijek veliku odgovornost. U ovo doba, kada se u medijima izvještava o zlostavljanju djece od strane nekih službenika i vjernika Katoličke Crkve, ta je odgovornost još i veća.

Preko Kalvarije do uskrsnuća

Biti crkvenim službenikom, ali i vjernikom, sa sobom nosi uvijek veliku odgovornost. U ovo doba, kada se u medijima izvještava o zlostavljanju djece od strane nekih službenika i vjernika Katoličke Crkve, ta je odgovornost još i veća. „Nikada u povijesti Kristove Crkve nije bilo jednostavno biti autentičnim Isusovim svećenikom i čovjekom za druge. Današnji katolički prezbiter svakodnevno se osobno doživljava, a istodobno se kao vjernik i službenik Crkve potvrđuje na relaciji vjernosti Božjoj Riječi (Kristu i Ocu) i vjernosti konkretnom povijesnom čovjeku. Svećenika, Crkvu i čovjeka na poseban način iskušava zadana suvremenost. Stoga je svećenik u trajnom propitivanju u odnosu na svoj jedini kriterij – Božju riječ. Je li današnji svećenik, uistinu, svjestan ugroženosti vlastitog identiteta? Koliko je, na-

posljedku, spreman i na svojevrsno mučeništvo na suvremenom aeropagu današnje Europe?“, upitao je prof. dr. Josip Baloban tijekom nedavnih duhovnih vježbi za hrvatske svećenike iz zemalja Zapadne Europe u Würzburgu. Dr. Baloban je istaknuo kako će svećenik u budućnosti biti čovjek osporavanja i ignoriranja. A da je tome tako, mogu posvjedočiti i sami svećenici. „Do punog identiteta svećenik dolazi preko kritičnih trenutaka, a svećenikov identitet neodvojiv je od ljudskog i kršćanskog identiteta.“

Uskrsno je vrijeme, a uskrsnuća nema bez muke i smrti. Unatoč brojnim putovima, malo je onih koji ispravno vode u Jeruzalem. Taj put vodi preko Kalvarije do neba, preko muke do uskrsnuća.

Sretan i blagoslovljen Uskrs!

Urednik

Iz delegatovog Duhovnog poticaja

Sigurni u Božjoj ljubavi

Cijenjene čitateljice i čitatelji!

Svaki put kada Crkva slavi svetkovinu Kristova uskrsnuća opravdano nas obuzima radost i naše srce ispunja ufanje. Čovjek se iz dana u dan stalno pita: Je li ovaj život sve što čovjek ima i što mu ostaje? Postoji li nakon smrti drugi, novi, ljepši i vječni život? Odgovor na taj upit nad upitima nalazi se u kršćanskome nauku. Reče netko kako ovozemni život nudi brojne mogućnosti, a vječnost samo dvije: nebo ili pakao. Moramo stalno imati na umu kako je za svakoga od nas bitan naš stav prema Bogu i naš odnos s njime kroz ljubav prema braći i sestrama. Za onoga tko živi u svjetlu vječnosti, sama će vječnost utjecati na njegove ovozemaljske odnose i poslove, ovdje u kraju gdje smrt nastoji imati posljednju riječ. I tko god živi u svjetlu te vječnosti, sve što smatra vrijednim, smatrat će bezvrijednim u odnosu na Krista, njegovo uskrsnuće i dar kojim nas je obdario uskrsnuvši od mrtvih.

Dragi prijatelji, Uskrs nas potiče na uzajamnu ljubav, na dobra

djela, na trajnu radost unatoč svim životnim teškoćama, na stalnu zahvalnost. I to je zapravo naš odgovor na Božji dar, koji nam se pruža. Uskrsnuće Sina Božjega, koji je istodobno i Sin Čovječji i prvijenac uskrsljih, podsjeća nas da se naš zemaljski život našom smrću završava u ovome obliku kakva ga sada poznajemo te počinje u novome obliku očitovanu u Kristovim uskrsnućem. Našom ovozemnom smrću prestaje sve što je griješno, nesavršeno, krhko, podložno patnji, boli, i tome slično. Mene je osobno uvijek sve od rane mladosti svetkovina Kristova uskrsnuća ispunjala posebnom radošću. I u crkvi je i kod kuće dušu i tijelo pratila neopisiva i neizreciva toplina. Nadam se da i vi, što-vane čitateljice i čitatelji, takvo što doživljavate o svetkovini Uskrsa. Stoga postojano idimo naprijed u vjeri u uskrsnuće tijela i život vječni, kako bi Uskrs u nama donio trajni nebeski urod. U tome duhu kličem: svima bio čestit Uskrs!

Fra Josip Bebić, delegat

Siromasi – Kristovo lice

Draga braćo i prijatelji, znajte da vas Crkva duboko ljubi i da vas ne napušta, jer na licu svakoga od vas prepoznaje Kristovo lice, kazao je Papa za posjeta rimskom skloništu za siromahe „Don Luigi di Liegro“.

Neki događaji gotovo nikada ne dospiju pred oči javnosti, jer ih urednici raznih medija ne smatraju dovoljno važnima i ne pripisuju im „informativnu“ vrijednost. U tu bi „kategoriju“, da je suditi po uredničkim odlukama, mogao spadati i (gotovo nezamijećeni) posjet pape Benedikta XVI. siromasima na glavnome rimskom željezničkom kolodvoru „Stazione Termini“ u nedjelju 14. veljače. Međutim, upravo takvi „manji“ događaji, o kojima se puno ne piše i ne raspreda u javnosti ponovno zasutoj vijestima o svećenicima – pedofilima, od Irske do Njemačke, pokazuju pravo lice Crkve i njezinoga djelovanja u čijem je središtu uvijek čovjek, posebno onaj najugroženiji i najslabiji.

Za posjeta skloništu za siromahe „Don Luigi di Liegro“ – kako je bilo ime prvoga ravnatelja Caritasa Rimske biskupije – Benedikt XVI. poslao je niz važnih poruka svim sudionicima. Jer, tamo su ga, osim kardinala vikara Agostina Vallinija, te predsjednika Talijanskoga i biskupijskoga Caritasa, dočekali i brojni političari, među kojima je bio i rimski gradonačelnik Gianni Alemanno. U tijeku susreta Papa je posjetio ambulantu, ljekarnu, svratište i blagovaonicu, gdje je i otkrio i blagoslovio spomen-ploču u čast svoga pohoda. U svom je govoru Papa podsjetio da je Caritas Rimske biskupije osnovan prije više od 30 godina, a posebno se obratio korisnicima, ali i dragovoljcima te ustanove, te je zahvalio Gradu Rimu i njegovoj općini zbog „stvarne i stalne pomoći djelatnostima skloništa“.

„Crkva vas ne napušta“

Sklonište djeluje već 23 godine, zahvaljujući suradnji s Talijanskim željeznicama koje su velikodušno dale prostor za korištenje, a ekonomsku je pomoć dala rimska općina. U početku je sklonište bilo samo prenočište za beskućnike, no s vremenom su se počeli dodavati novi sadržaji i načini pomoći najslabijima. „Draga braćo i prijatelji koji ovdje nailazite na prihvaćanje, znajte da vas Crkva duboko ljubi i da vas ne napušta, jer na licu

svakoga od vas prepoznaje Kristovo lice. On se na sasvim poseban način htio poistovjetiti s onima koji su siromašni i bijedni. Svjedočanstvo ljubavi, koje se na ovome mjestu posebno konkretizira, pripada poslanju Crkve zajedno s navještajem istine evanđelja. Čovjek nema potrebu da ga se samo materijalno nahrani ili da mu se pomogne nadvladati trenutke poteš-

Sveta braća Ćiril i Metod su u Europi širili znak križa i život po evanđelju

koća, nego mu je potrebno znati i tko je on i spoznati istinu o sebi, o svome dostojanstvu“, rekao je Papa dodajući da je Crkva sa svojim služenjem u prilog siromašnih obavezna svima „naviještati istinu o čovjeku kojega Bog ljubi, kojega je stvorio na svoju sliku i priliku, kojega je Krist otkupio i koji je pozvan na vječno zajedništvo s Njime“. Na taj način mnogi su prije, ali i danas, ponovno otkrili svoje dostojanstvo što su ga izgubili zbog tragičnih događaja, te ponovno stječu samopouzdanje i nadu u budućnost. Po gestama, pogledima i riječima onih koji ovdje djeluju, brojni muškarci i žene rukom dodiruju iskustvo da njihove živote čuva Ljubav koja je Bog, te da su zahvaljujući njemu imaju smisao i važnost, a to u svakom čovjeku

stvara snažnu nadu, „nadu koja daruje hrabrost da se i dalje ide životnim putem unatoč padovima poteškoćama i kušnjama koje ga prate“.

Ljubav – glavno načelo

Sveti Otac potom je podsjetio da su Europski parlament i Europska komisija ovu godinu proglasili „Europskom godinom borbe protiv siromaštva i društvenoga isključivanja“, a Crkva se od samih svojih početaka osobito brinula za svoje siromašne članove i siromašne članove društva. Zato je Papa potaknuo ne samo katolike nego sve ljude dobre volje, „osobito one koji nose odgovornost u javnoj upravi i u različitim ustanovama, da se zauzmu za izgradnju budućnosti dostojne čovjeka, otkrivajući u ljubavi pokretačku snagu za autentični razvoj i za ostvarenje pravednijeg i bratskog društva“. Ljubav je načelo ne samo u mikro-relacijama, to jest u prijateljskim i obiteljskim odnosima, kao i u onima u malim skupinama, nego i u makro-relacijama kao što su društveni, gospodarski i politički odnosi, rekao je Benedikt XVI. Za promicanje mirnoga suživota koji će ljudima pomoći da se prepoznaju kao članovi jedine ljudske obitelji važno je da se dimenzije dara i nesebičnosti ponovno otkriju kao konstitutivni elementi svakodnevnoga života i interpersonalnih odnosa. Sve je to iz dana u dan sve hitnije u svijetu u kojemu, pak, izgleda da prevladava logika profita i traganja za vlastitim interesom. Zato i sklonište poput onoga na rimskome kolodvoru predstavlja – ne samo za Rimsku Crkvu – „dragocjenu prigodu za odgoj za vrijednosti evanđelja“, pri čemu posebnu ulogu zauzimaju dragovoljci koji su – osobito za mlade – „istinska škola u kojoj se uči kako biti graditelji civilizacije ljubavi, spremni prihvatiti drugoga u njegovoj jedincatosti i različitosti“. Za Grad Rim ovo sklonište biskupijskoga Caritasa je „mjesto gdje ljubav nije samo riječ ili osjećaj, nego konkretna zbilja koja omogućuje da Božje svjetlo uđe u život ljudi i cijeloga civilnoga društva“.

M. K.

Hrvatska solidarnost uvijek na djelu

Na spomendan 45. obljetnice smrti sluge Božjega o. Ante Antića u zagrebačkoj crkvi Majke Božje Lurdske euharistijsko slavlje predvodio je banjolučki biskup Franjo Komarica.

Tjedan solidarnosti i zajedništva s Crkvom i ljudima u Bosni i Hercegovini održan je u organizaciji Hrvatskog Caritasa 1. do 7. ožujka. Ovogodišnja korizmena akcija, četvrta po redu, odvijala se uz geslo „Što god radite, zdušno činite, kao Gospodinu, a ne ljudima“. Građani su se u akciju uključivali pozivima na donacijski telefon 060 9010 (cijena poziva 6,15 kn, PDV uključen); uplatama na ž.r. 2340009-1100080340 (poziv na br. 101) ili putem interneta na www.caritas.hr, dok su vjernici novčane priloge mogli predavati u svojim župama na treću korizmenu nedjelju 7. ožujka. Predsjednik Hrvatskog Caritasa varaždinski biskup Josip Mrzljak uputio je poslanicu tim povodom u kojoj je pozvao na vjerničku solidarnost.

Proslava u banjolučkoj „vojarni“

Klanjateljice Krvi Kristove Regije Zagreb u subotu su 6. ožujka slavile dvostruki jubilej – 175 godina utemeljenja Družbe Klanjateljica Krvi Kristove i 130 godina prisutnosti Klanjateljica na našim prostorima. Proslava se održala u kino-dvorani vojarnje „Kozara“, nekadašnjem samostanu „Nazaret“ u Banjoj Luci. Svečanosti je nazočilo oko 120 sestara Klanjateljica Krvi Kristove Regije Zagreb pristigle iz zajednica iz Hrvatske i Bosne i Hercegovine, Njemačke, Švicarske i Australije, četiri sestre iz Regije Schaan (Liechtenstein), te četiri pripravnice. Svečanosti nazočilo i oko 120 uzvanika.

Znanstveni skup o 600. obljetnici čašćenja Kristove krvi u Ludbregu završen je u Varaždinu u petak 5. ožujka. Uz predavače i mnogobrojne sudionike skupa, završnici je nazočio i zagrebački pomoćni biskup mons. Valentin Požaić, dok je biskup domaćin mons. Josip Mrzljak prenio pozdrave kardinala Vinka Puljića i više hrvatskih nad/biskupa. U raspravi su dotaknuta pitanja povezanosti pučke pobožnosti i liturgije, dimenzije otajstvenog zajedništva i crkve-

nosti u euharistiji, te problematike same relikvije.

Plodovi molitve i pobožnosti

Svjetski molitveni dan održan je u Bjelovaru u crkvi sv. Ante 5. ožujka, a u molitvi su se okupile žene iz Katoličke, Pravoslavne i Evandeosko-pentekostne Crkve. To je ekumenski pokret žena koje se na poseban način susreću i ujedinjuju jednom godišnje,

Održan je skup o 600. obljetnici čašćenja Kristove krvi u Ludbregu

prvog petka u ožujku, okupljajući kršćane cijelog svijeta na molitvu. Molitvu pripremaju žene svih kontinenata, rasa, naroda, kultura i kršćanskih zajednica. Pobožnošću križnoga puta i misnim slavljem u četvrtak 4. ožujka u crkvi Marije pomoćnice kršćana u Splitu, Caritas Splitsko-makarske nadbiskupije uključio se u akciju Hrvatskog Caritasa „Tjedan solidarnosti s Crkvom i ljudima u Bosni i Hercegovini“.

Na spomendan 45. obljetnice smrti sluge Božjega o. Ante Antića u zagrebačkoj crkvi Majke Božje Lurdske, u kojoj počinjavaju njegovi zemni ostaci, svečano koncelebrirano euharistijsko slavlje predvodio je 4. ožujka banjolučki biskup Franjo Komarica.

Na Konferenciji za novinare u Nadbiskupskom ordinarijatu u Zadru predstavljena je himna Susreta hrvatske katoličke mladeži naslovljena „Da radost bude potpuna“. Autor stihova je don Zdenko Dundović, organizacijski koordinator susreta, a glaz-

be i aranžmana Tomislav Pehar. Himnu koja traje 3,33 minuta može se preuzeti na stranici www.mladizadar.com.

Iseljenička pomoć poplavljenom području

Križpoljski župnik Josip Štefančić uručio je 28. veljače vlč. Luki Blaževiću, ravnatelju Caritasa Gospićko-senjske biskupije, novčani prilog za stradalo kosinjsko područje. Nešto više od tisuću eura prikupljeno je na „Ličkoj večeri“ koja se već petu godinu održava u Stuttgartu (Ditzingen), a na kojoj se ove godine okupilo oko 700 Ličana i njihovih prijatelja. Organizatori večeri Dražen Bolješić i fra Nediljko Brečić iz HKM Stuttgart pobrinuli su se da se dašak Like osjeti i kroz nastup domovinskog KUD-a „Brinje“. Idući dan, 24. siječnja, vlč. Štefančić predvodio je misu u Sindelfingenu gdje je njegov domaćin fra Marinko Vukman također organizirao prikupljanje novca za Kosinje te je prikupljeno 500 eura.

Skupština Papinskih misijskih djela

Skupština Nacionalnog vijeća Papinskih misijskih djela (PMD) za Hrvatsku održana je od 22. do 25. veljače u Dubrovniku. Sudjelovali su mons. Slobodan Štambuk, biskup hvarski i predsjednik Vijeća za misije HBK-a, dr. Milan Špehar, nacionalni ravnatelj PMD-a, 14 biskupijskih ravnatelja PMD-a i dvoje djelatnika iz ureda PMD-a.

U Hrvatskoj je od 22. do 26. veljače boravio kao gost Vojnog ordinarijata mons. Blaise Rebotier, direktor Međunarodnog vojnog hodočašća u Lurdu (PMI), u pratnji Chantal de Bernard de Seigneurs, savjetnice i tajnice direktora PMI-a. Posjet je održan u organizaciji Vojnoga ordinarijata, i u suradnji s Ministarstvom obrane i Ministarstvom unutarnjih poslova RH. **A.O.**

WÜRZBURG

Svećenik između Božje riječi i suvremenosti

Duhovne vježbe, na kojima se okupilo oko šezdeset hrvatskih svećenika iz Njemačke, Austrije, Francuske, Švicarske, Nizozemske i skandinavskih zemalja, predvodio je prof. dr. Josip Baloban.

Duhovne vježbe za hrvatske svećenike iz Zapadne Europe održane su od 8. do 11. ožujka u kući za duhovne vježbe Biskupije Würzburg „Himmelspforten“ u Würzburgu o temi „Svećenik između Božje riječi i zadane suvremenosti“, u povodu Svećeničke godine koju je otvorio papa Benedikt XVI. 19. lipnja prošle godine u Rimu. Na vježbama, koje je vodio prof. dr. Josip Baloban s Katoličkoga bogoslovnog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu, okupilo se oko šezdeset hrvatskih svećenika iz Nje-

pastvu u skandinavskim zemljama mons. Stjepan Biletić i za Francusku i okolne zemlje vlč. Stjepan Čukman.

Evangelje – trajno nadahnuće

Tijekom duhovnih vježbi prof. dr. Baloban je govorio o evanđelju kao nadahnuću i jedinom kriteriju svećeničkog ponašanja i djelovanja, o svećeničkovu zvanju u odrednicama Isusova ponašanja, o Ocu Isusa Krista

zima. Isus je konkretna dohvatljiva, shvatljiva i prihvatljiva Očeva riječ svakom čovjeku“, kazao je dr. Baloban dodavši kako se Isus nije bojao javnosti te kad je čovjek u javnosti onda je odgovorniji. „Isus ne dokida zakon, već ga stavlja u službu ljubavi. Isusova je poruka neponovljiva, a svećenik se mjeri kriterijima evanđelja. I u ovozemnosti se svaki čovjek opredjeljuje za ili protiv Boga. Unutar biblijskih knjiga, evanđelje zauzima povlašćeno mjesto i nadahnuće, a u središtu evanđelja je Isus Krist. Isus je ho-

Svećenici za vrijeme duhovnih vježbi

mačke, Austrije, Francuske, Švicarske, Nizozemske i skandinavskih zemalja.

Sve je na početku pozdravio u ime organizatora Hrvatskoga dušobrižničkog ureda u Frankfurtu na Majni delegat za hrvatsku pastvu u Njemačkoj fra Josip Bebić istaknuvši kako su hvalje vrijedna okupljanja hrvatskih svećenika izvan domovine, poglavito na duhovnim vježbama.

Pozdravnu riječ uputio je i ravnatelj dušobrižništva za Hrvate u inozemstvu vlč. Ante Kutleša koji je okupljenima prenio pozdrave i predsjednika Vijeća Hrvatske biskupske konferencije i Biskupske konferencije Bosne i Hercegovine za hrvatsku inozemnu pastvu dubrovačkog biskupa mons. Želimira Puljića. Među sudionicima su bili i delegati za hrvatsku

kao čovjekotražitelju i svećeniku koji bi to trebao biti, o čimbenicima koji ugrožavaju svećeničkov identitet te zadnjega dana u četvrtak 11. ožujka o kršćanstvu koje je kao i svećeništvo svojevrsno mučeništvo.

Dr. Baloban je istaknuo kako evanđelje i Isus idu zajedno. „Evanđelje je radosna vijest o Isusu Kristu, o njegovu životu i djelovanju. Središnja točka u evanđelju je Isus Krist. Tko želi tumačiti evanđelje mimo Isusa, taj ga tumači na svoj, a ne na autentični način. Isus je radosna, konkretna, sveobuhvatna i zadnja Očeva riječ čovjeku. Preko Isusa upoznajemo njegova Oca. Otac želi sreću i život svojim stvorenjima. Isusov otac traži svakog čovjeka koji se izgubio. Za tog i takvog se čovjeka Otac neprestano zau-

dajuća ljubav, a prilaze mu osobe s različitim ciljem. Da bi svećenik ispravno djelovao, važno je poznavanje evanđelja i Isusa Krista kao glavne osobe evanđelja, pritom je potrebno svakodnevno proučavanje evanđelja, a upravo evanđelje bi trebalo biti nadahnućem svakodnevnog življenja u mislima, riječima i djelima“, istaknuo je dr. Baloban.

Na relaciji vjernosti Božjoj riječi

„Nikada u povijesti Kristove Crkve nije bilo jednostavno biti autentičnim Isusovim svećenikom i čovjekom za druge. Današnji katolički prezbiter svakodnevno se osobno doživljava, a istodobno se kao vjernik

Misno slavlje središnja je dnevna točka duhovnih vježbi

i službenik Crkve potvrđuje na relaciji vjernosti Božjoj Riječi (Kristu i Ocu) i vjernosti konkretnom povijesnom čovjeku. Svećenika, Crkvu i čovjeka na poseban način iskušava zadana suvremenost. Stoga je svećenik u trajnom propitivanju u odnosu na svoj jedini kriterij - Božju riječ. Je li i koliko je katolički svećenik danas bliži vjerskom službeniku, koji samo administrira, ili je prezbiter izazovan svjedok živog Boga i čovjekotražitelj, koji se isusovski neumorno i kontinuirano bori za svakog čovjeka? Je li današnji svećenik, uistinu, svjestan ugroženosti vlastitog identiteta? Koliko je, naposljetku, spreman i na svojevršno mučeništvo na suvremenom aeropagu današnje Europe?, upitao je prof. dr. Josip Baloban tijekom duhovnih vježbi.

„Životno iskustvo je Isusov jedini kriterij svećenikova djelovanja. U središtu Isusova zanimanja je uvijek bio čovjek za kojega je Isus uvijek imao vremena. U susretu je i s onima koji su na lošem glasu. Na djelu je Isusova neustrašiva zauzetost za čovjeka koji je za njega jedinstvena vrednota. Čovjekov zadnji cilj je povratak u Očev zagrljaj spašenosti. Za Isusa je bližnji konkretan čovjek pored svakoga od nas. Moj bližnji je svaki čovjek pored mene makar mi ne bio simpatičan. Zakon nije donesen da sputava ljubav. Zakon bi uvijek trebao ukazivati na ljubav. Zakon i propisi ljude nikada ne smiju priječiti u ljubavi. Isus svjesno krši subotu, ali ne da je omalovaži ili dokine već da

je relativizira. Prvotno je ljubav prema čovjeku, a onda subota. Najradikalnija novost u odnosima kod Isusa je ljubav prema neprijateljima“, istaknuo je dr. Baloban.

Bog je čovjekotražitelj

„Isus iz Nazareta konačno stradava na pitanju Boga. Isus je govorio o Ocu posredno i neposredno, u slikama, u prisposodobama, ali i bez slika. Za Isusov govor je karakteristično da On uvijek govori o Bogu kao Ocu od koga je Isus došao, u čije ime sad legitimno djeluje i kome se Isus kad završi misiju u ovome svijetu vraća. Svoj govor i djelovanje Isus uvijek usmjeruje u pravcu tu-mačenja tko je i kakav

je Bog koga On naviješta, ali i za čiju se čast On svesrdno zauzima. Svoj govor o Bogu ocu Isus priča više prisposodba.“ Dr. Baloban se posebno osvrnuo na prisposobu o izgubljenom sinu. „Otac Isusa Krista je čovjekotražitelj. Bog je više nego zaljubljen u čovjeka koji upravo u očevu Sinu Isusu iz Nazareta ostaje i postaje voljeno biće Božje. Bog ne želi da ijedan čovjek ostane u vodama izgubljenosti ili nespašenosti. Njegovo je srce nemirno dok svakog čovjeka ne dovede na put spašenosti. Inicijativa je uvijek na Božjoj strani. Bogu je bezuvjetno stalo do čovjeka i Bog je onaj koji bezuvjetno traži. Dovoljno je da čovjek shvati i prizna stanje svoje grešnosti i svoje nespašenosti. Problem današnjeg čovjeka i naših vjernika je upravo u tome što nisu svjesni zajed-

no s nama da se nalazimo u stanju nespašenosti i grijeha. U stanju grešnosti i nespašenosti se našao izgubljeni sin. Svijest potrebitosti za spasenjem je bitan predviješt spoznaje Boga Isusa Krista. Danas se u svijetu ljudi ne osjećaju grešnicima i nespašenima i zato teško izlaze na kraj s pitanjima Boga. Bog se zauzima za sve što je opisano. Svaki čovjek koji nije svjestan svoje grešnosti i nespašenosti ne prepoznaje u Isusu spasitelja niti razumije Isusov govor o Bogu koji želi spasiti svakog čovjeka.“

Svećenik budućnosti – čovjek osporavanja

Govoreći o svećenikovom identitetu, dr. Baloban je istaknuo kako je svećenikov identitet ono po čemu svećenik jest svećenik. „Do punog identiteta svećenik dolazi preko kritičnih trenutaka. Svećenikov identitet neodrživ je od ljudskog i kršćanskog identiteta“, kazao je zaključivši kako se razlozi koji ugrožavaju svećenikov identitet mogu podijeliti na društvene, unutarcrkvene i osobne. U zadnjoj meditaciji je kazao kako je mučeništvo uvijek povezano s vjerom te kako postoji više stupnjeva mučeništva. Dr. Baloban je pritom istaknuo kako će svećenik u budućnosti biti čovjek osporavanja i ignoriranja.

Misno slavlje 9. ožujka predvodio je dr. Baloban u zajedništvu s ravnateljem vlč. Kutlešom i vlč. Stipanom Vrdoljakom, 10. ožujka dr. Baloban u zajedništvu s fra Lukom Livajom i o. Mihaelom Rodićem, a 11. ožujka dr. Baloban u zajedništvu s vlč. Milivojem Galićem i fra Lukom Zorićem. Svećenici su uputili uskrsnu čestitku hrvatskim haškim uznicima uz novčani prilog.

Tekst i snimke: Adolf Polegubić

Duhovne vježbe predvodio je prof. dr. Josip Baloban

WÜRZBURG: SEMINAR ZA PASTORALNE SURADNICE I SURADNIKE

Pastoral s rastavljenima, razvedenima i ponovno vjenčanima

Razvod braka je bez obzira na okolnosti, uvijek jedno bolno iskustvo i potrebno je dugo vremena da se cijelo to iskustvo rastave nadiđe i da se pronađe novo usmjerenje u život.

Seminar za pastoralne suradnice i suradnike iz hrvatskih katoličkih misija i zajednica iz Njemačke pod nazivom „Pastoral s rastavljenima, razvedenima i ponovno vjenčanima – izazov za dijakonijsku u Crkvi“ održan je od ponedjeljak 15. do četvrtka 18. ožujka u Kući za duhovne vježbe biskupije Würzburg „Himmelsporten“ u Würzburgu, u organizaciji Hrvatskoga dušobrižničkog ureda iz Frankfurta.

Na seminaru se okupilo oko trideset sudionika koje su na početku pozdravili u ime organizatora delegat za hrvatsku pastvu u Njemačkoj fra Josip Bebić i ravnatelj dušobrižništva za Hrvate u inozemstvu vlč. Ante Kutleša. „Iako Crkva nepristaje ističe sakramentalnost i svetost braka i obitelji, iako ističe neponovljivost i nerazrješivost braka i dobru pripremu za njegovo sklapanje, svakodnevno slušamo i čitamo o rastavljenima“, kazao je delegat o. Bebić. Tijekom seminara vlč. dr. Ivo Džinić s Katoličkoga bogoslovnog fakulteta u Đakovu dao je uvod u problematiku na temelju nekih statistika i konkretnih životnih povijesti, a govorio je i o crkvenim dokumentima o temi rastave i novije teološke diskusije te o izazovu za dijakonijsku u Crkvi iznoseći konkretne smjernice za pastoral s rastavljenima, razvedenima i ponovno civilno vjenčanima. Mo. Ivan Žan iz Novalje govorio je o glagoljaškom pjevanju u liturgiji, a sudionike je poučavao o liturgijskim napjevima. Bilo je riječi i o liturgijskim napjevima za djecu i mlade.

Rastava cijeloživotni problem

Dr. Džinić je kazao: „U ovom trodnevnom seminaru moje je da progovorim nešto o jednoj vrlo složenoj problematici, ne samo u odnosu na Crkvu i njezin stav prema ovoj problematici, nego uopće u odnosu na konkretan život ljudi. Problem rastave braka, raz-

voda, nešto je što za većinu pogođenih ljudi može predstavljati veliki i cijeloživotni problem. Tu je onda i izbor novog životnog partnera, što je također za mnoge (napose ženske osobe!) na temelju prethodnog iskustva nimalo jednostavna odluka. A onda, k tomu, ako se radi o vjernicima, katolicima, nekako se kao dodatni problem nameće i kršćanski nauk o nerazrješivosti valjano sklopljene ženidbe i stega Katoličke Crkve za vjernike u drugom (civilnom) braku s obzirom na nemogućnost pristupanja pojedinim sakramentima i još neka druga ograničenja. O problematici rastavljenih, razvedenih i napose ponovno (civilno) vjenčanih osoba dosta se raspravlja i u teološkim krugovima i pokušava se pronaći prihvatljiva rješenja, napose u kontekstu spomenute crkvene prakse glede nepripuštanja tih osoba sakramentima pokore i euharistije“, istaknuo je. Ne samo da se crkveni djelatnici sučeljavaju s brojnim rastavama brakova i svim onim što one unose u međuljudske odnose i posebno u djecu dotičnih obitelji, nego je činjenica da se većina rastavljenih ponovno odlučuje na civilnu ženidbu, te je stoga i samo crkveno učiteljstvo izazvano tražiti načine, kako primjereno odgovoriti na te pojave i kako biti od pomoći pogođenima, a ostati vjerna svojim načelima. To traženje je uočljivo i iz različitih njenih dokumenata, koji bračno-obiteljsku tematiku dotiču, samo u nekim svojim dijelovima ili su u cijelosti posvećeni upravo tom području. Na koncu dobro je još jednom podsjetiti na već spomenutu Apostolsku pobudnicu „Familiaris consortio“ i na poziv pastoralnim djelatnicima i cijeloj zajednici vjernika, da budu solidarni s rastavljenima, te da pomognu rastavljenima i ponovo civilno vjenčanima, i da sve učine kako se ovi ne bi osjećali isključenima iz Crkve. Teško je reći koliko je i je li uopće ovaj poziv zahvatio pastoralne djelatnike i

vjernike u crkvenim zajednicama. Čini se da je jedan od razloga tome, barem što se svećenika tiče, potpuno koncentriranje na pitanje nepripuštanja sakramentima za vjernike koji su nakon rastave ponovo sklopili civilni brak. Nepripuštanje sakramentima uzima se kao jedini kriterij za promatranje cjelokupne situacije tih osoba i za znak potpune pripadnosti Crkvi, odnosno jednoj crkvenoj zajednici. Međutim, ukoliko razmišljamo tom logikom onda rastavljeni, koji su se nakon rastave braka odlučili dalje živjeti sami, ne trebaju nikakve posebne pozornosti, a onima koji su se ipak odlučili na novo civilno vjenčanje ne može se onda baš nikako pomoći. Međutim, to nije točno!

Pružanje potrebne pomoći

Nepripuštanje sakramentima ne smije biti jedini kriterij za pastoral niti s rastavljenima niti s onima koji su se nakon rastave ponovo civilno vjenčali. Jer na taj način propušta Crkva, a to znači kako pastoralni djelatnici u njihovoj pastoralnoj praksi tako i svi drugi vjernici, pružiti potrebnu pomoć onima koji se nakon rastave nalaze u dosta teškoj životnoj situaciji. Razvod braka je bez obzira na okolnosti, uvijek jedno bolno iskustvo i potrebno je dugo vremena da se cijelo to iskustvo rastave nadiđe i da se pronađe novo usmjerenje u životu. Rane razvoda često ostaju prisutne tijekom cijelog života. To je iskustvo kako onih koji su se nakon rastave odlučili dalje živjeti sami, i koji na temelju same rastave nisu spriječeni dalje sudjelovati u sakramentalnom životu, tako i ponovo vjenčanih, koji su poradi novog sklapanja civilne ženidbe isključeni iz *communio in sacris* (zajedništvo u svetinjama) vjernika. Iz toga se može doći do zaključka da je u Crkvi nužna posebna pastoralna skrb za rastavljene i za one koji su se civilno ponovo vjenčali, odvojeno od pitanja o nepri-

puštanju sakramentima. Bilo bi dakle krivo svu problematiku njihove situacije reducirati samo na nepripuštanje sakramentima. Jer također i ponovo civilno vjenčanim stoje mnogi putovi otvoreni za sudjelovanje u životu Crkve i njihove župne zajednice. Potrebno je tim ljudima samo ukazati na postojeće mogućnosti. Stoga kao zaključnu misao možemo reći da se kod cijele problematike oko pastoralna sa rastavlje-

vanja na starocrkvenom jeziku i crkvenoslavenskom hrvatske redakcije, postupno se u toku razvoja oblikovalo u liturgijsko pjevanje zapadnog obreda i na živom hrvatskom jeziku, a u napjevima pored elemenata gregorijanskog korala usvojilo i karakteristike svjetovnog vokalnog glazbenog folklora onih geografskih područja na kojima se razvijalo" (J. Bezić). Melodijske krivulje, pomaci u glagoljaškom

kopisnim liturgijskim knjigama nigdje nemamo notnih zapisa. Tridentski sabor nije raspravljao o glagoljaškom bogoslužju (time je to bogoslužje tihim pristankom i odobrio). Postoji odlomak iz životopisa pape Aleksandra III. što ga je pisao kardinal Boson (koji je pratio papu) da je papa zbog nevremena na moru morao svratiti u Zadar (negdje 1177. g.). Očevdac navodi da su papi u procesiji Zadrom pjevali laude i kante na „njihovu hrvatskom jeziku, do ulaska u crkvu sv. Stošije). Čini se da su Zadranjani pjevali glagoljaške napjeve. U vremenu 2. austrijske vladavine (od 1813.–1918.) glagoljaško pjevanje prolazilo je kroz različita iskušenja. Glagoljica se sve manje upotrebljavala u bogoslužju, a svećenici sve manje poznaju ovo pismo. Latinski jezik polako je preuzimao važnost. Austrijske vlasti u glagoljaškom bogoslužju vide panslavističku opasnost. Od sredine 19. stoljeća u liturgijskom pjevanju sve više sudjeluju laici, pučki pjevači (popovi glagoljaši pomalo nestaju u prvoj polovini 19. stoljeća). Tako se može zaključiti da u 19. stoljeću u glagoljaško pjevanje seoskih župa ulaze elementi svjetovne pučke glazbe. Glagoljaško pjevanje zadržalo se je do Drugog vatikanskog sabora, a ponegdje (kao na otoku Krku te u nekim dijelovima zadarskog područja) do danas, istaknuo je mo. Žan.

„Bogatstvo liturgije obvezuje nas na kontinuiran rad i učenje liturgijskih napjeva. Korizmeno i uskršno vrijeme potiču nas posebno na ponavljanje starijih i učenje novijih napjeva. Tu najprije spada Ulazna pjesma korizmenog vremena Anselma Canjuge koja se može pjevati u korizmenom vremenu. Treba postupno uvoditi napjeve koji su namijenjeni djeci i mladima. Takvih napjeva ima, potrebno ih je nabaviti i s njima upoznati djecu i mlade. Učenjem kvalitetnih napjeva novijeg datuma dodatno ćemo motivirati djecu i mlade. Postoje napjevi nr. za pripremanje Prve pričesti, ali i drugi u crkvenoj godini. Zborovođa je dužan kontinuiranim radom dobro pripremiti dječji zbor ili zbor mladih za sudjelovanje u liturgijskom pjevanju.“

Organizirao je i studijsko putovanje u grad Würzburg, a sudionici su uputili čestitku novom zadarskom nadbiskupu i predsjedniku Vijeća Hrvatske biskupske konferencije i Biskupske konferencije Bosne i Hercegovine za hrvatsku inozemnu pastvu mons. Želi-

Sudionici seminara zajedno s ravnateljem vlč. Kutlešom, delegatom o. Bebićem i predavačima okupljeni u Würzburgu

nim i ponovo civilno vjenčanim vjernicima ne treba prvenstveno i samo brinuti o pitanju *communio in sacris*, nego o *communio in vitae*. Pastoralno-teološki bi to značilo da se ne radi prvenstveno o pitanju pastoralna sakramenata, nego o diakoniji, odnosno o pomoći i služenju onima, koji se nakon rastave nalaze u teškoj životnoj situaciji. To bi dakle bila prva zadaća Crkve i svake crkvene zajednice kada je riječ o pastoralu rastavljenih te rastavljenih i ponovo civilno vjenčanih, istaknuo je dr. Džinić.

Mo. Ivan Žan je kazao kako je glagoljaško pjevanje posebna grana crkvenoslavenskog ili staroslavenskog pjevanja. Glagoljaško pjevanje živi i živjelo je na području gdje se bogoslužje obavlja i gdje se obavljalo na staroslavenskom jeziku i rimskom obredu i to u Istri, Hrvatskom primorju, na Kvarnerskim otocima, Dalmaciji i u Lici. Ono je vrsta pučkog pjevanja koja je „u svojim počecima proizišlo iz pje-

pjevanju su bez većih skokova, tonski nizovi dosta su različiti. Ritamski pomak temelji se na slobodnoj deklamaciji teksta. U skupnom, zajedničkom pjevanju slobodna je deklamacija donekle vezana da bi se postigla stanovit skladnost. Stalni dijelovi mise građeni su na osnovi stalnog melodijskog obrasca, a melodijski obrasci na principima psalmodijskog pjevanja (što omogućava prilagođavanje tekstu). Ovo pučko pjevanje je jednoglasno i višeglasno (najčešće dvoglasno). Stariji oblici glagoljaškog pjevanja očituju se u pjevanju čitanja. Glagoljaško pjevanje izvodi se bez pratnje instrumenta. Među najstarije hrvatsko-glagoljske misale ubrajamo Misal kneza Novaka iz 1368. godine i tzv. Berlinski misal iz godine 1402. Moramo također istaknuti Misal iz 1483. godine. Iz tog su razdoblja sačuvana dva napjeva za dva dvostiha iz starog hrvatskog crkvenog prikazanja Muke Spasitelja našega. U glagoljaškim ru-

Ante Matić

Uskrs je, družo učitelju

Za uskrzne blagdane nismo išli u školu. Kad smo se na uskrсни ponedjeljak pojavili u školi, učitelj nas je posjedao u magareće klupe, i upitao strogim glasom:

— Zašto vas nema u školi?

— Uskrs je, družo učitelju - odsječe kratko Gigan.

— Kakav Uskrs, šta vam pada na pamet — zagrmio je učitelj i počeo pričati kako nema Boga, ni Isusa, kako je sve to popovska izmišljotina. Onda je raspalio priču o nekom Marksu, Lenjinu, Staljinu i Titu. Slike tih spodoba visile su na zidu. Buljili smo u te slike dok je učitelj Pero Rišćanin govorio vatreno nama prvašićima, koji smo zbog ratni nepravilnosti pošli kasnije u školu. Gigan i ja imali smo po dvanaest godina, Gina, Rundo i Orlaga po jedanaset.

Pet slika poredanih jedna do druge. U sredini glavurda čovjeka s bradurinom, nosinom ispod gustih obrva, lijevo od njega proćelav čovjek s kozjom bradicom i lisičijim pogledom, a lijevo od njega neki čovjek dobro izbrijan i obučen u vojničku odoru s odličijima na prsima i brčinama ispod orlovskog nosa, a desno pak od glavonje i bradonje, visila je Titova slika. Tita smo nekako prepoznali po uneređenoj slici od muha koja je visjela u Blentinoj kući umjesto raspela. Pet strašnih glava na pet slika u pet lijepih okvirova. Kad smo pošli u drugi razred nestala je sa zida slika brkajlije Staljina. Učitelj je šibom išao od slike do slike i pričao neku svoju priču, koju nismo slušali, jer su nam doma govorili posve drugu priču, koju smo morali dražati samo za sebe. Tako smo čuli da su Marx i Lenin osnivači marksizma - lenjinizma, Staljin boljševizma i veliki otac majke Rusije, drug Tito partizan, komunist, revolucionar, maršal, predsjednik Jugoslavije i narodni heroj, a Pucar predsjednik Bosne i Hercegovine; republike koja je bila u sastavu drugih republika u Jugoslaviji. Učitelj je na kraju dodao da na svakom zidu u svakoj školi u zemlji više

četvorica velikana, kako ih je on zvao. Njima se pridružuje predsjednik dotične republike u kojoj je škola, pa je tako s njima na slici drug Pucar. Kad je učitelj završio svoje kazivanje, Gini je glasno upitala:

— Zašto nema među njima Isusa?

Učitelj se razbjesnio i počeo vikati:

— Dat ću ja tebi, dat ću ja tebi Isusa, i sve svece i svetice; znam ja čija si ti i ko' te okotio, mene se našla vezat s tim tvojim Isusom kojeg su popovi izmislili. Kažem ti ja da ćeš mi odmah sada platit - zajapuren i gotovo zapjenjen učitelj je pošao prema Gini koja je počela glasno plakati. Poskočila smo sva četvorica spremni braniti Gigu. Rundo je čak isukao svoj nožić, kojeg je napravio od brokve i vitlao njime po zraku, pa je učitelj zastao i ustuknuo tri koraka dalje od njega i nas, dok smo se povlačili iz učionice kao vojnici s bojišta, učitelj je uspio reći da sutra dođemo s roditeljima u školu.

Idući preko brda odlučili smo reći istinu najprije djedu Bariši, jer smo ga voljeli i jer nas je odmila zvao Isusovi janjci, a onda će on to na svoj način prenijeti roditeljima, već ako je tko od nas uopće imao oba roditelja. Potišteni i neveseli spustili smo se s brda u selo. Bariša je sjedio ispred svoje kuće na kamenu i odbijao dimove iz lule od koje se nije lako odvajao. Vidjevši nas, izvadi lulu iz usta, otpuhnu dim i počeo zapitkivati:

— Ala, ala, Isusovi janjaci. Što je, što ste neveseli?

Ispričali smo što se dogodilo u školi. Pozorno je slušao i kad smo kazali što smo doživjeli od učitelja, starac reče:

— Daklem, Gine ti si rekla tako o Isusu.

— Jesam. Omaklo se, dide.

— Kažeš, omaklo, sunce ti poljubim! Dobro si mu rekla. Da ga tamo stave, visio bi među razbojnicim. I visio je kad su ga razapeli na onom brdu. Daklem, učitelj te tije udarit.

— Je, dide - kazali smo uglas.

— Neka je samo dirne, vidi će on svoga Marksa i Lenjina i Staljin i onoga razbojnika što visi u Blentinoj kući iza šporeta - oštro će djed Bariša i reći da će on ići u školu namjesto Gini na nestalog oca, koji se nije vratio iz rata.

Sutradan se u školi odigrala prava drama. Učitelj je sve učenike poslao doma. Umjesto njih u klupama su sjedili neki ljudi u kožnim kaputima, koje su u narodu zvali oznaši. Bilo ih je više nego nas. Učitelj je sjedio za stolom pun sebe i siguran u one koji su došli na njegov poziv iz glavnoga grada. Među njima sjedio je jedan debeljuškast i proćelav. Po njegovu držanju moglo se naslutiti da je glavni i da ga ostali moraju slušati. On nije imao na sebi kažu kaput. Tek što smo ušli i posjedali ispred njih, jer je tako zahtijevao učitelj, pretili je strogim glasom rekao:

— Družo Pero, sad nam drugarski i komunistički reci što se to jučer dogodilo i jesu to ta djeca i njihovi roditelji?

— Jesu! — preduhitrio je učitelja djed Bariša i tupno štapom o pod tako jako da se moglo čuti izvan učionice.

— Tko tebe što pita? Kad te budem pitao onda ćeš govoriti, jeli jasno! — kazao je nabusito i drsko pretili čelavac i ošnuo mrkim pogledom djeda Barišu, koji se nije dao zaplašiti, već mu je odgovorio odlučno:

— Nisam te pitao, niti ću te pitati. Tko

si ti da te ja išta pitam? Ovo je moja zemlja i na mojoj zemlji je ova škola, koju sam ja zidao sa Antukom, Lukom, Jozukom, Kikanom, Grdanom, Ikanom i ostalim, laka im crna zemlja bila, eto, svi su pomrli oslim mene. Kad smo počeli kopat temelj kiša je lila ko iz kabla. Kad smo je pokrivali, stavili smo na gredu naš barjak, zaklali smo tele i svi se dobro pogostili, jer smo veliki poso napravili za naše potomke i sad bi ti meni zapovido i oduzimo rič.

Šef se osjetio poniženim pred svojim oznašima, pak mu je trebalo vremena da se oslobodi zbunjenosti koja ga je učinila blijedim u licu i, kad je došao sebi, skočio je iz klupe kao da ga netko bocnuo šilom u stražnji-

mu što je nama naša borba dala, što će tek biti kad porastu. To neprijateljsko zlo treba sasjeći u korijenju. Onaj mali izrodić čak je na mene potegao nožić dok su mi psovali i oca i majku i sve ove velikane na zidu - kazao je teatralno naklonio se slikama i zaključio - Drugarice i drugovi od mene toliko za sada, časne mi moje partizanske i komunističke riječi.

Učitelju još nije ni sjeo, a Bariša se oglasio:

— Diće ti duša, jadan bio! Kako moreš tako ružno govorit i lagat o dci. Vidi se da si došo iz šume. Ko' te takvog napravi i nama posla da učiš našu dicu. Kako moreš reć da Isusa nema. Ako ga nema za tebe, ima ga za mene i biće ga dok bude svita i vika.

I kad bi ga stavio na taj zid, visio bi među razbojnicim, kao što je i visio kad su ga razapinjali. Ali, Bogu vala, treći dan je uskrsnuo.

Šef Ozne je skočio kao izvan sebe i povi-kao:

— Drugovi, čuli ste. Postupite po komandi!

Oni oko njega kao da su jedva dočekali naredbu, poskakali su iz klupa, isukali pendre-

ke i lisičine, udarali koga su stigli, vezali i odvlačili iz razreda hodnikom do đipa ispred šole. Djed je Bariša krvario iz nosa i usta, a Rundina mati je tako kričala i jaukala da je odjekivalo u brdu i daleko se čulo; možda do neba i Boga.

Što smo mi mogli siročići, Isusovi janjčići, kako nam je tepao stari, dobri djed Bariša, koji je u ratu izgubio ženu i dva sina, nego udariti u glasan plač. Stajali smo kao skamenjeni i gledali nemoćni i uplakani kako ih divljački ubacuju u đip kao cjepanice i odvoze prašnjavim drumom, prema gradu.

Stari, dobri Bariša nije izdržao. Podlegao je divljim udarcima i izdahnuo na putu do kotarskog zatvora. Nikad nitko nije odgovarao za njegovu smrt, niti je bilo ikakva suđenja, ni odgovornosti ljudi u kožnim kaputima, koji su bili strah i trepet poslije rata. A šaputalo se kako ta Ozna sve dozna, a nikog ne pozna. Dragi čitatelji, kao da bih ja ovo napisao i objavio u Živoj zajednici, da je Ozna živa.

Sretan Uskrs svima koliko vas u tuđini ima!

Uskrs 2010.

*hodajući za križem
stigao sam na golgotu
ispod križa stojim
gledam u rassetoga
— gdje sam ja tu?*

*pogled i misli
idu prema stijeni
svi moji grijesi
u stijenu udubljeni
kamenom zapečaćeni*

*iščekujem jutro
trećega dana
rođen sam nanovo
bez grijeha
slobodan
na novi život
suuskrsnuh
s čovjekom
što grijeha me oslobodi
i Bogom
što učini me vječnim
uskrs*

pogled...

*rađanjem čovjek već
pogled k uskrsu baca
jer želi
hoće
rođenjem život
i križ
i muku
i sve što k uskrsu ga vodi
živjeti*

*a Isus uze na se križ
a nama život darova
radost ostavi
i mi živimo
od rođenja život
i radujemo se uskrsu
susretu s Isusom
uskrs*

Mladen Lucić

cu, prišao bliže djedu, stao ispred njega, raširio kratke noge, istegao šiju i na njoj okruglu glavurdu poput varijčaka, ruke uperio iznad kukova u bokove i čekao što će djed reći. Djed je rekao što mu je trebalo reći i šutio. Šutjeli su i ostali.

— Druže Pero nastavi - zapovjedio je šef zloglasne Ozne i vratio se sjesti u klupu iza Gigana i mene.

Učitelj je skočio na noge poput vojnika, pogledao drugove u klupama, otrsao lijevim ramenom, značajno se nakašljao i počeo svečanim glasom kao da recitira:

— Drugovi i drugarice, krivi su im roditelji i popovi; oni su od djece napravili mlade neprijatelje našega porotka, naše socijalističke Jugoslavije, našega bratstva i jedinstva, naših tekovina revolucije. Djeca su govorila njihovim jezikom. Psovali su mi partizansku i komunističku majku, pljuvali po slikama drugova Tita, Staljina, Lenjina, Marksa i Pucara. Tako ih oni zadojiše fašističkom ideologijom i vjerom u nekog tamo njihova Isusa, koji nije ni postojao. Ako se oni sada tako neprijateljski odnose prema sve-

Piše:
s. Nela
Gašpar

Transcendentno utemeljenje međuljudske solidarnosti

Samo povijesna solidarnost Božja u Isusu Kristu može biti temeljem, kriterijem i sadržajem solidarnosti među ljudima.

Solidarnost izražena u ustavnoj kategoriji predstavlja jedno od temeljnih načela poimanja socijalne države danas. Sve suvremene zemlje, definiraju solidarnost kao obvezu svih građana i kao jednu od temeljnih vrednota koje bi trebalo razvijati kod učenika integriranjem u cjelokupni odgojno-obrazovni rad.

Solidarnost – obveza koju treba naučiti

Uporan poziv na solidarnost obrnuto je razmjernan stvarnoj praksi te vrijednosti u životu ljudi suvremenog društva određenog dominacijom nemilosrdne gospodarske logike jačega. Kriza ideologija ima za posljedicu duboko ukorijenjeno nepovjerenje, snažno usredotočenje na sama sebe, nebrigu za drugoga i za zajedničko dobro. I sama kritika „socijalne države“ često prikriva jasnu želju za osobnim potvrđivanjem, za veličanjem „privatnog“ i njegove učinkovitosti, izvan svake logike solidarnosti.

Međutim, solidarnost nije tek puki osjećaj neodređene sućuti prema potrebnima, već je to trajna odlučnost u zauzimanju za opće dobro svih i svakoga. Stoga ona zahtijeva u konačnici i postavljanje neugodnih i nepopularnih pitanja u vezi s nepravdom podjelom raznih bogatstava. Ne smijemo zaboraviti ni da mnoge zemlje svoje današnje bogatstvo ne mogu zahvaliti samo svojoj marljivosti i sretnim okolnostima kada su se poklopili znanstveno dostignuće i raspoloživi investicijski kapital, jer je upravo taj raspoloživi kapital velikim dijelom bio posljedica kolonijalne eksploatacije i robovskog, što će reći besplatnog, rada. Na taj su način te zemlje stvorile startne pozicije na kojima ih više nitko ne može dostići, jer način na koji su se oni prije obogatili danas više nije civilizacijski i moralno prihvatljiv. Jednako tako ni prava koja danas uživaju radnici i uposlenici u tim zemljama nisu nastala pukom i mirnom društvenom evolucijom, nego su mahom sva ona izborna krvavim revolucijama.

Pojam solidarnosti prvotno je ušao u pravni život starog Rima kad je jedan od jamaca, u slučaju da svi drugi zakažu ili umro, imao obvezu vraćanja duga in solido, tj. u cjelokupnom iznosu. Ovako shvaćena solidarnost po sebi je vrijednosno neutralna, tj. ona vrijedi podjednako za solidarnost u dobru kao i u zlu.

Od pravno-sociološkog do teološkog pojma solidarnosti

U suvremenom govoru ova je riječ povijesno-ideološki neodvojivo vezana uz proces sekularizacije, započet s Francuskom revolucijom (1789.) koja je „slobodu, jednakost i bratstvo“ proglasila kao idejne temelje ostvarivanja moderne demokracije i društva u cjelini. U odnosu na slobodu i jednakost ideja bratstva je uvijek imala drugotnu ili zaboravljenu ulogu koju je kasnije trebala nadomjestiti ideja solidarnosti. Međutim, potrebno je naglasiti, da sama Deklaracija o ljudskim i građanskim pravima negira utemeljenje tih prava u Bogu i stavlja ih u zakon, političku moć društva. Tako se čovjeku negira legitimnost bilo kojeg prava koje nije sukladno političkoj volji i koje bi prethodilo onima koje je ona uspostavila. Time se daje usmjerenje i kasnijem shvaćanju solidarnosti jer ona u konkretnim povijesnim okolnostima nije promišljena kao univerzalna solidarnost svih ljudi nego je vezana uz određene društvene grupe i slojeve.

Dok je mjesto pojave pojma „solidarnost“ Francuska, zemlja njegove prvotne teološke razrade jest Njemačka. U potrazi za nekim srednjim načelom društvenog ustroja između liberalnog individualizma i socijalističkog kolektizma, jedna grupa teologa posegnula je za solidarnošću kako bi u njoj otkrila načelo odnosa između

čovjeka i društva koje bi bilo najviše u skladu s cjelovitom kršćanskom antropologijom.

Kršćansko poimanje solidarnosti

Nije dovoljno čisto ljudsko nastojanje oko isticanja sve veće potrebe solidarnosti među ljudima, jer uvijek je u pitanju ograničeni i grijehu skloni čovjek koji vrlo lako podlegne napasti da u drugom čovjeku gleda sredstvo svoga djelovanja iskorištavajući ga u svrhu osiguranja vlastite egzistencije.

Antropološka i sociološka razmišljanja ne mogu dati ništa više od pomoći za razumijevanje i upute u kojem smjeru tražiti rješenja. Na ljudsku osobu spada da u sebi sadržava nešto bezuvjetno i da predstavlja vrednotu sama po sebi, zbog čega čovjek nikada ne smije biti sredstvo, nego uvijek samo svrha. Bezuvjetno

prihvaćanje čovjeka propada ipak već zbog same konačnosti čovjeka. Ako bi patnici prošlosti ostali neutješeni i njima učinjena nepravda neokajana, tada bi u povijesti konačno vrijedilo pravo jačega, a oni

bi bili konačno smatrani kao otpadni proizvod svjetske povijesti i razvoja.

Bez pomirenja s prošlašću nema ni nade za budućnost. Pa ipak nijedan čovjek ne može mrtve vratiti natrag i popraviti patnje i nepravde prošlosti. To je moguće samo Bogu. Stoga, društvo ne može biti temeljem dostojanstva ljudske osobe, već ga može samo priznati i brinuti se za njegovo konkretno ostvarenje. Bezuvjetno priznanje i prihvaćanje svakoga čovjeka ustvari je moguće samo po Bogu, po Božjoj ljubavi prema svakom čovjeku koja je postala povijesni događaj i omogućila novi početak u povijesti. Samo povijesna solidarnost Božja u Isusu Kristu može biti temeljem, kriterijem i sadržajem solidarnosti među ljudima. ■

Bez pomirenja s prošlašću nema ni nade za budućnost. Nijedan čovjek ne može mrtve vratiti natrag i popraviti patnje i nepravde prošlosti.

In Gottes Liebe geborgen sein

„... das Große, hat Gott denen bereitet, die ihn lieben“ (1 Kor 2,9)

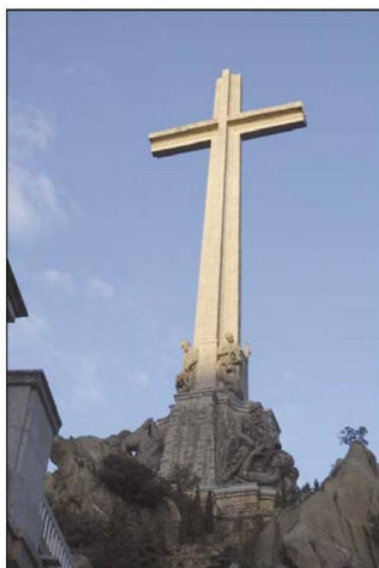
Verehrte Leserinnen und Leser!

Jedes Mal, wenn die Kirche das Fest der Auferstehung Christi feiert, werden wir zu Recht mit Freude und unsere Herzen mit Hoffnung erfüllt. Das Gedenken an dieses einzigartige Ereignis, mit dem Gott zum bleibenden, ewigen Heil in die menschliche, vom Dunkel der Sünde und des Todes bedrohte, Geschichte eingegriffen hat, bildet die Antwort auf jene Frage, die das menschliche Herz quält: „Wer könnte es ihm ermöglichen, etwas zu genießen, das erst nach ihm sein wird?“ (Koh, 3, 22)

Der Mensch stellt sich tagaus tag-ein die Frage: „Ist dieses Leben alles, was der Mensch hat und was ihm bleibt? Gibt es nach dem Tod ein anderes, ein neues und ewiges Leben?“ Die Antwort auf die Frage der Fragen findet sich in der christlichen Lehre. In der Heiligen Schrift steht: „Gott hat... die Ewigkeit in das menschliche Herz hineingelegt“ (Koh 3, 11). Diese Ewigkeit wurde uns in Jesus Christus offenbart und gegeben, der um der Rettung des Menschen willen freiwillig für ihn in den Tod ging, der diesen menschlichen Tod und die Auferstehung bereitwillig auf sich nahm. In seiner grenzenlosen Selbsthingabe hat Christus mit seinem Tod für immer unseren Tod vernichtet und mit seiner Auferstehung bleibend unser von Sünde verwüstetes Leben erneuert. Wir Christen sind dazu aufgerufen, diese Botschaft der Hoffnung und des sicheren Trostes mit unserem Glauben und unserem Leben zu bezeugen. Mit uns leben auch solche Menschen, die alles das verneinen und auf „dunklen Pfaden gehen; die sich freuen am bösen Tun und jubeln über die Verkehrtheit des Schlechten, deren Pfade krumm verlaufen und deren Straßen in die Irre führen“ (Spr 2, 13–15).

Jemand sagte einmal, dass das irdische Leben zahlreiche Möglichkeiten biete und die Ewigkeit nur zwei: den Himmel oder die Hölle. Wir müssen stets bedenken, dass für jeden von uns unsere Haltung gegenüber Gott und unsere Beziehung zu ihm durch die Liebe zu unseren Schwestern und Brüdern wesentlich sind. Wenn jemand Gottes Sohn abweist, d.h. seine Liebe, die ihren Höhepunkt in seinem

Tod am Kreuz und seiner Auferstehung erreicht, und wenn er seinen Ruf abweist, in das Königreich einzutreten, das uns der Vater seit Anbeginn der Welt bereitet hat, wird er in den „Feuersee“, d.h. in den „zweiten Tod“ (vgl. Offb 2, 11; 20, 13–14) geworfen. Diese Wahrheit fordert von uns, dass

Im Kreuz ist Heil, Leben und Hoffnung

wir engagiert mit allen Kräften „aus unserem christlichen Glauben“ „im Lichte der Ewigkeit“, im Licht Christi und der Auferstehung leben.

Für denjenigen, der im Lichte der Ewigkeit lebt, wird die Ewigkeit selbst auf seine Verhältnisse und sein Tun in dieser Welt Einfluss nehmen, hier im Reich, wo der Tod nach dem Schlusswort strebt. Und jeder, der im Lichte dieser Ewigkeit lebt, wird alles, was er als wertvoll erachtet, in Bezug auf Jesus Christus, seine Auferstehung und das Geschenk, das er uns gemacht hat, indem er uns von den Toten auferweckt hat, als wertlos erachten.

Liebe Freunde, Ostern regt uns zu gegenseitiger Liebe, zu guten Taten, zu bleibender Freude trotz aller Schwierigkeiten des Lebens und zu anhaltender Dankbarkeit an. Das ist im Grunde unsere Antwort auf das Geschenk Gottes, das uns geboten wird. Danken wir also Gott, von dem jede gute Gabe, jedes vollkommene Geschenk, zu uns kommt, „der uns in sei-

nem großen Erbarmen neu geboren hat, damit wir durch die Auferstehung Jesu Christi von den Toten eine lebendige Hoffnung haben und das unzerstörbare, makellose und unvergängliche Erbe empfangen, das im Himmel für uns aufbewahrt ist“ (1 Petr 1, 3–4). Die Auferstehung des Gottessohnes, der zugleich auch Menschensohn und Erstgeborener der Auferstandenen ist, erinnert uns daran, dass unser irdisches Leben mit unserem Tod in jener Form endet, wie wir es jetzt kennen, und dass es in einer neuen Form beginnt, die sich in Christi Auferstehung offenbart. Mit unserem irdischen Tod endet alles, was sündig, unvollkommen, zerbrechlich, was Leid, Schmerz und Ähnlichem ausgesetzt ist.

Mich persönlich hat seit früher Jugend das Fest der Auferstehung Christi immer mit besonderer Freude erfüllt. Sowohl in der Kirche als auch zuhause war es immer von einer unbeschreiblichen Wärme für Körper und Seele begleitet. Ich hoffe, dass auch Sie, liebe Leserinnen und Leser, so etwas an Ostern erleben. Ist das denn nicht etwa bereits ein Vorgeschmack auf unsere zukünftige Auferstehung, deren Pfand wir im Sakrament der Taufe empfangen haben; ein Vorgeschmack der Herrlichkeit, zu der uns das Wort des lebendigen und ewigen Gottes geboren hat, und was wir im Glauben voller Hoffnung alle erwarten, denn „was kein Auge gesehen und kein Ohr gehört hat, was keinem Menschen in den Sinn gekommen ist: das Große, hat Gott denen bereitet, die ihn lieben“ (1 Kor 2, 9).

Möge Gott geben, dass wir alle den Zweck unseres Glaubens und das Ziel, nach dem wir streben, erreichen: die Erlösung unserer Seele und unseres Körpers. Möge die Feier des Osterfestes in uns allen das Bewusstsein festigen, dass „die Welt und ihre Begierde vergeht und dass in Ewigkeit bleibt, wer den Willen Gottes tut“ (1 Joh 2, 17). Schreiten wir daher beständig nach vorne im Glauben an die Auferstehung des Körpers und an das ewige Leben, damit Ostern in uns bleibende himmlische Frucht hervorbringen kann. In diesem Geiste wünsche ich allen ein frohes Osterfest!

Ihr P. Josip Bebić, Delegat

Foto: J. Bebić
Höchstes Gedenkkreuz der Welt – Spanien

DIE SEELSORGE FÜR KATHOLIKEN ANDERER MUTTERSPRACHEN BENÖTIGT EIN NEUES KONZEPT. MONSIGNORE WOLFGANG MIEHLE IST NATIONALDIREKTOR FÜR DIE AUSLÄNDERSEELSORGE.

Eine Pastoral für die „Wanderer zwischen den Kulturen“ wird gebraucht

Für Konzepte einer interkulturellen Pastoral spricht sich Monsignore Wolfgang Miehle in seinem Gastbeitrag für die Kirchenzeitung des Erzbistums Paderborn DOM-Ausgabe aus. Miehle ist Nationaldirektor für die Ausländerseelsorge im Sekretariat der Deutschen Bischofskonferenz. Die Zuwanderung ist seiner Meinung nach Herausforderung und Chance zugleich.

Der deutsch-italienische Anwerbevertrag von 1955 markiert den Beginn der modernen Arbeitsmigration nach Deutschland. Die damit angestoßenen gesellschaftlichen und kirchlichen Veränderungen waren damals nur wenigen bewusst. Tatsächlich wurde Deutschland ein Einwanderungsland, auch wenn dies weithin erst mit dem sogenannten Zuwanderungsgesetz von 2005 zur Kenntnis genommen wurde.

Zurzeit leben in Deutschland 6,75 Millionen Ausländer, darunter rund 3,2 Millionen Christen (2 Millionen Katholiken, 0,9 Millionen Orthodoxe und Altorientale sowie 0,3 Millionen Evangelische und Freikirchler). Unter den Migranten sind ebenso viele Christen wie Muslime, was in der Öffentlichkeit kaum bekannt ist. Nach seriösen Schätzungen leben weitere ca. 0,3 Millionen Katholiken ohne gültigen Aufenthaltsstatus in Deutschland. Auch sie haben ein Recht auf pastorale Begleitung.

Die katholische Kirche weiß sich gegenüber den Migranten sowohl einem diakonisch-advokatorischen als auch einem missionarisch-pastoralen Auftrag verpflichtet. Zudem steht fest, dass katholische Zuwanderer durch Taufe und Firmung nicht Gäste, sondern gleichberechtigte Mitglieder der deutschen Ortsgemeinden sind.

Es ist eine „pastorale Erfolgsgeschichte“, dass die deutschen Diözesen durch die Errichtung von derzeit 408 muttersprachlichen Gemeinden (Missionen) für 30 Volks- bzw. Sprachgruppen den katholischen Migranten die Pflege der eigenen religi-

Msgr. Wolfgang Miehle hat 1970 die Priesterweihe empfangen und ist Priester der Diözese Augsburg. Über 20 Jahre war er Stadtpfarrer in einer Arbeiterpfarre. Von 1998 bis 2003 war er KAB-Diözesanpräses in Augsburg. Seit 2003 ist er Nationaldirektor für die Ausländerseelsorge im Sekretariat der Deutschen Bischofskonferenz.

ösen Traditionen und Riten, zugleich aber auch die Beheimatung unter dem Dach der deutschen Ortskirche erleichtert haben.

Derzeit steht im Rahmen der Pastoralplanungen der deutschen Diözesen auch die Weiterentwicklung der bisherigen Form der Missionen an. Dazu wurde ein Drei-Stufen-Modell entwickelt: Die klassische Mission ist weiterhin als „Anlaufstelle“ für die vielfältigen Bedürfnisse der Migranten notwendig. Allerdings werden sich Anzahl, Organisationsformen und pastorale Zielsetzungen verändern. Daneben sollen sich unterschiedlichste personelle und strukturelle Kooperationsformen zwischen deutschsprachigen und muttersprachlichen Gemeinden entwickeln.

Wird eine Mission aufgelöst, sollen deren Gemeindemitglieder als eigene muttersprachliche Gemeinschaft mit denselben Rechten - etwa einem Sitz im Pfarrgemeinderat - wie andere Pfarreregruppen in die Ortspfarrei integriert werden. Der Gemeindegottesdienst wird dann teilweise zweisprachig gestaltet.

Der Perspektivenwechsel weg vom Misstrauen gegenüber Migranten hin zur partnerschaftlichen Kooperation ist in unseren Gemeinden noch nicht selbstverständlich. Wo er misslingt, wandern muttersprachliche Katholiken oft zu Sekten und Freikirchen ab. Das kann uns nicht gleichgültig lassen. In den vergangenen Jahren ziehen vermehrt Migranten aus Asien, Afrika und Lateinamerika zu. Dies ist eine neue pastorale Herausforderung, aber auch eine Chance der alltäglichen Erfahrbarkeit von Weltkirche.

Im Zeitalter der Globalisierung wandelt sich Migration vom Ausnahme- zum Regelfall. Auch die Sozialstruktur der Migranten wird vielgestaltiger und damit anspruchsvoller. Dies erfordert Konzepte interkultureller Pastoral. Nach wie vor haben Kinder mit Migrationshintergrund geringere Schulerfolge und damit schlechtere Ausbildungs- und Berufschancen. Ehrenamtliche Hausaufgabenbetreuung in den Gemeinden könnte dort weiterhelfen.

Viele Migranten der dritten Generation erleben sich als „Wanderer zwischen den Kulturen“. Eine von Ortsgemeinde und Mission gemeinsam verantwortete Pastoral ist deshalb insbesondere bei der Hinführung der Kinder und Jugendlichen auf Erstbeichte, Erstkommunion und Firmung bzw. bei Tauf- und Ehevorbereitung sowie Ehebegleitung dringend geboten.

Nach wie vor gilt die Aussage der deutschen Bischöfe im Integrationspapier vom 22. September 2004: „Der Umgang zwischen ausländischen und deutschen Katholiken in unseren Gemeinden kann zu einem Motor für ein zukunftsweisendes Zusammenleben in der deutschen Einwanderungsgesellschaft werden. Die Integrationsleistung und -kompetenz der muttersprachlichen Gemeinden muss in diesem Zusammenhang hervorgehoben werden.“

Quelle:

www.dedom.de/Thema.433.0.html

Diözesanreformen: Ein Überblick

In 20 Jahren hat die katholische Kirche in Deutschland so viele Mitglieder verloren wie Berlin Einwohner hat: Mehr als 3 Millionen Menschen kehrten ihr den Rücken. Hinzu kommt ein Rückgang an Neupriestern. Die Bistümer und Gemeinden stehen im neuen Jahrtausend vor einem radikalen Umbruch. In vielen Diözesen wird seit zehn Jahren mit Strukturreformen darauf reagiert. Die folgenden Seiten bieten einen Überblick zu den Reformprojekten und zum Stand der Dinge.

Dass die Entwicklung durch die demografischen Trends einschneidend verschärft wird, zeigt ein Blick auf die Taufzahlen. Im Jahr 1990 wurden noch rund 300.000 Kinder getauft, zehn Jahre später waren es nur noch etwa 180.000 – die Katholiken von morgen. Gegenwärtig leben in Deutschland gut 25 Millionen Katholiken und etwa ebenso viele Protestanten. Es ist eine schwächelnde Mehrheit.

Überall legen die Bischöfe angesichts des Schrumpfungsprozesses die klassischen Pfarrgemeinden zu größeren Einheiten zusammen. Auch Personalstellen werden gestrichen. Die Gläubigen müssen sich mit Begriffen wie Pfarreiengemeinschaft, pastoralen Räumen oder Kirchgemeindeverband anfreunden. Traditionelle Bezugsgrößen wie Pfarrei und Pfarrer verschwinden vielerorts. Im Kirchenvolk steht dem der Wunsch nach Selbstständigkeit der eigenen Gemeinde gegenüber. Doch dazu fehlt meist nicht nur die finanzielle Kraft seitens des Bistums, sondern auch das priesterliche Personal. Alternative Modelle der Gemeindeleitung gibt es in den deutschen Diözesen kaum. Dennoch entstehen neue Organisationsstrukturen. Mitunter wird von „Teams“ aus Ehrenamtlichen, Hauptamtlichen und Geistlichen erwartet, dass sie gemeinsam die Gestaltung der neuen Ordnungen übernehmen.

Das Bistum Speyer fängt gerade ernst an

Im Bistum Speyer begann im Herbst ein Reformprozess. In den kommenden Monaten sollen die 24 Pfarrverbände über Vorschläge beraten, bevor am Jahresende eine Entscheidung getroffen wird.

Die Beschlüsse sollen auf einem Diözesanforum verabschiedet und dann von Bischof Karl-Heinz Wismann in Kraft gesetzt werden.

Im Jahr 2015 sollen ein neues Leitbild für die Seelsorge fertig und eine Neustrukturierung der Pfarreien und Dekanate abgeschlossen sein. Ziel ist eine stärkere Kooperation der 346 Pfarreien, die bislang in 123 Pfarreiengemeinschaften mit jeweils einem Pfarrer als Leiter zusammengefasst sind. In fünf Jahren soll es nur noch etwa 60 rechtlich selbstständige Pfarreien geben. Zahlenmäßig werden jeder durchschnittlich 8.000 bis 10.000 Katholiken angehören – etwa doppelt so viele wie jetzt in einer Pfarreiengemeinschaft. Bislang besteht mit 10 Dekanaten und 24 Pfarrverbänden eine Art Doppelstruktur. Künftig soll es nur noch 10 bis 15 Dekanate geben.

Mainz: Reform abgeschlossen

Im Bistum Mainz wurde bereits Anfang 2007 eine unter der Überschrift „Lebendige Gemeinden in erneuerten pastoralen Einheiten“ stehende Strukturreform abgeschlossen. In der seit Ende 1983 vom heutigen Kardinal Karl Lehmann geleiteten Diözese bestehen seither 77 Pfarrgruppen und 41 Pfarreienvverbände. Die Gruppe ist der Zusammenschluss mehrerer Pfarreien unter Leitung eines Pfarrers, dem ein pastorales Team zugeordnet ist. Der Verbund besteht aus mehreren selbstständigen Gemeinden, die einen eigenen Pfarrer haben. In jeder pastoralen Einheit gibt es einen Seelsorger, der für die Koordination und die Kontinuität in der Zusammenarbeit der zusammengeschlossenen Pfarreien sorgen soll.

Intensives Ringen im Erzbistum Freiburg

Angesichts sinkender Priester- und Katholikenzahlen ist im Erzbistum Freiburg, Deutschlands zweitgrößter Diözese, offenkundig, dass ein bloßes Weiter so in der Organisation der Seelsorgeeinheiten in naher Zukunft nicht mehr tragfähig sein wird. Über das Wie und Wann der Strukturreform wird derzeit intensiv gerungen.

Trotz der im Vergleich zu anderen Diözesen noch kleinen Schritte zu einer Reduzierung der Pfarreien, gibt es doch erhebliche Widerstände in der Ortskirche von Erzbischof Robert Zollitsch, der auch den Vorsitz im deutschen Episkopat innehat. Die Vorschläge der Bistumsleitung, die Gemeindeverbände von derzeit 320 auf künftig 220 zu reduzieren, haben teils heftige Kritik an der Basis hervorgerufen. Viele bezweifeln, dass in immer größeren Verwaltungseinheiten Kirche vor Ort lebendig bleiben könne. Forderungen der Gläubigen, die bisherigen Gemeinden zu erhalten und in Einzelfällen Nicht-Priestern die formale Gemeindeleitung zu übertragen, scheinen aber keine Chance zu haben.

Stattdessen setzt das Bistum auf die „Gemeindeteams“. In diesen sollen Ehren- und Hauptamtliche gemeinsam weitreichende Kompetenzen bei der Gestaltung des seelsorglichen Alltags in den Pfarreien und Seelsorgeeinheiten erhalten. Die formale Gemeindeleitung bleibt beim Priester, der aber viele Aufgaben delegieren kann. Bis zum Sommer soll entschieden werden, wie genau diese Teams arbeiten sollen. Zollitsch verweist auf die Chance der Reform und hofft auf eine „Verlebendigung des Gemeindelebens“. Künftig müssten alle kirchlichen Berufsgruppen (Priester, Diakone, Pastoralassistenten und Ehrenamtliche) enger kooperieren. Und er hat angekündigt, in den kommenden Monaten alle Einwände gegen die Reformpläne eingehend zu prüfen.

Quelle:

KNA-INFORMATIONSDIENST Nr. 3/55.
Jahrgang, 20. Januar 2010, S. 4-6

OBAVIJEST

„Životna filozofija don Branka Sbutege“

„Životna filozofija don Branka Sbutege“ – monodrama, u kojoj glumi Trpimir Jurkić iz Splita, bit će izvedena **25. travnja u Internationales Theater** (Zoo Pasage, Hanauerlandstrasse 5-7, Frankfurt a. M.) u Frankfurtu na Majni s početkom u 19 sati. ■

VATIKAN

Pobačaj je glavni uzrok smrtnosti u Europi

Predstavljen izvještaj Španjolskog zavoda za obiteljsku politiku

Prema izvještaju „Pobačaj u Europi i Španjolskoj“, koje je Španjolski zavod za obiteljsku politiku 2. ožujka predstavio u Bruxellesu, s 2.863.649 izvršenih i zabilježenih pobačaja u 2008. godini u Europi, pobačaj je glavni uzrok smrtnosti na Starome kontinentu.

U izvješću je istaknuto da bi se demografski pad u 27 država Europske unije sveo na ništicu ako bi se omogućilo da se rode sva začeta djeca. Samo je u dvije države Europske unije zabranjen pobačaj, u Irskoj i na Malti. U 14 država dopušten je u

određenim okolnostima, a u jedanaest država je slobodan.

Svake godine u 27 država Europske unije izvrši se više od milijun i 200 tisuća pobačaja. Što je kao da se u razdoblju od tri godine pobiju svi stanovnici Milana, Praga ili Münchena, istaknuto je na predavljanju, a prenosi Radio Vatikan. Engleska, Francuska, Rumunjska i Italija u posljednjih su petnaest godina na prvom mjestu po broju pobačaja. Najveći porast pobačaja u posljednjih deset godina zabilježen je u Španjolskoj i to 115 posto. U zemljama Europske

unije svaka peta trudnoća završava pobačajem, a svaki sedmi prekid trudnoće odnosi se na djevojke do dvadeset godina. Pobačaj je glavni uzročnik smrtnosti: ispred raka, srčanog udara i prometnih nesreća.

U Europskoj uniji ima oko šest i pol milijuna osoba iznad 65 godina više negoli li osoba do 14 godina. Uzimajući u obzir i države izvan Europske unije, svake se godine u Europi izvrši i zabilježi oko 2 milijuna i 863 tisuće pobačaja, više negoli Rim ima stanovnika.

IKA

ZADAR

○ nezdravoj religioznosti

Od 800 tisuća psihijataru u svijetu njih 800 bavi se psihologijom religioznosti, rekao je dr. fra Ilija Živković u predavanju, u srijedu 24. veljače u dvorani Sjemeništa Zmajević u Zadru, u organizaciji zadarske podružnice Hrvatskoga katoličkog liječničkog društva. Dr. Živković je održao predavanje o ulozi straha u vjeri i nezdravoj religioznosti, među okupljenima bili su svećenici, redovnice, liječnici i zainteresirana javnost. Kako pastoralno odgovoriti na neurotične simptome kod vjernika? Ispovijed je najučinkovitija psihoterapija, istaknuo je dr. Živković. Po tom sakramentu vjernik dobiva opraštanje Boga, podiže glavu, izlazi iz grešnosti i doživljava oca ljubavi. Ispovijed je ponuda nade, strpljenja, ohrabrenja. Ispovijed i duhovnost glavne su metode pomoći u psihičkim opterećenjima, rekao je dr. Živković, želeći da se to živi u župnoj zajednici uz uključenost i stručnjaka za psihičku pomoć. Malo psihijataru se bavi religioznošću, rekao je predavač govoreći o granicama religioznosti i psihopatskih oboljenja. Primjerima je pokazao kako čovjek doživljava strah od Boga, osjećaj krivnje i religiozne neuroze. Obrazlagao je psihopatske elemente kod ljudi koji kanaliziraju svoju osobnost koristeći religiju za promociju svog ega. Neuroza je oboljenje kod kojeg nastaju psihi-

čke smetnje, a nije moguće utvrditi promjene u mozgu, živcima i organizmu. Neuroze su psihički poremećaji kojima je u najvećoj mjeri uzrok patološki strah. U današnjem društvu koje se naziva neurotičnim psihička oboljenja vodeća su bolest, a stres rezultira psihosomatskim poremećajima. Dr. Živković je upozorio na nedovoljno poznavanje vjerskih istina i ponašanja, iskrivljene pojmove o vjeri. Treba više isticati Božju ljubav, nasuprot strahu Božjem. Mnogi nisu informirani o pravim putovima vjere, malo se zna o kvalitetnom odnosu s Bogom. U zapadnoj Europi 47% muškaraca i 53% žena pokazuje neurotične poremećaje. Trend porasta psihičkih oboljenja u svijetu je 2%. Dr. Živković je istaknuo da znanost svega 3% poznaje funkcije mozga, od njegovog cjelokupnog kapaciteta koji je, kad bi se razložio, veličine 50x70 cm. Mnoge su nepoznanice znanosti kakva je dinamika među milijardama neurona.

„Pripadnost religiji nije bitan čimbenik neurotičnih simptoma. Kršćanske vrijednosti i vjera mogu doprinijeti umanjuju osjećaja krivnje. Treba izgraditi informirane vjernike koji u Bogu prepoznaju partnera“, rekao je dr. Živković dodavši da se intrinzična, unutarnja religioznost živi, a ekstrinzična religioznost se pokazuje izvana, tradicijski. Upozorio je na nedostatke odgoja u kojem se

govori o Bogu koji kažnjava pa ga ljudi doživljavaju krutim. Ekleziogene neuroze su oblici nezrelog ponašanja, a obuhvaćaju neurotičnu religioznost. U službi su kanaliziranja osobnih psihičkih poremećaja. Simptomi su npr. prezir prema tijelu, proturječno ponašanje, agresivnost prema crkvenim autoritetima, ali i servilnost, želja za vlašću i dominacijom nad drugima, potreba za društvenim priznanjem i savršenstvom. Nesretno djetinjstvo je uzrok mnogih kasnijih psihičkih poteškoća u životu, rekao je dr. Živković. Jedan od uzroka ekleziogenih neuroza je i represivni odgoj u šutnji, zabrani, prijetnji, kazni, što vodi oblikovanju neprijateljskog stava prema životu. Upozorio je i na neispravno poimanje kreposti poniznosti koja može postati i osjećaj inferiornosti čime se potiče neuroza kod vjernika. Između toga treba istaknuti jasnu granicu, ističući vrijednost ljudske osobe u Božjim očima. Dr. Živković je definirao i psihopatske tipove religioznosti: ovisna religioznost je prisutna kod nezrelih osoba kojima treba uporište za život, navezano vodstvo i ovisnost o osobi; religioznost koja gradi temelji se na formalizmu, izvanjskom, službenom ponašanju. Molitva je pritom samo zaziv za pomoć, a religiju se koristi kao sredstvo rješavanja vlastitih problema.

IKA

ZAGREB

80. rođendan prelata Vladimira Stankovića

Usrijedu 24. ožujka prelat mons. Vladimir Stanković proslavio je 80. rođendan. Mons. Stanković je tri desetljeća bio je ravnatelj dušobrižništva Hrvata u inozemstvu i predsjednik Hrvatskog Caritasa u danima Domovinskog rata. Bio je predsjednik više odbora: Odbora Zagrebačke nadbiskupije za doček Svetoga Oca, Odbora za obnovu Zagrebačke katedrale, Odbora za gradnju Katoličkoga bogoslovnog fakulteta.

Najbliži je suradnik triju kardinala: bio je osobni tajnik kardinala Franje Šepera i generalni vikar Zagrebačke nadbiskupije kada su joj na čelu kardinali Franjo Kuharić i Josip Bozanić. Generalni je tajnik Hrvatskog ogranka Svjetske konferencije religije za mir.

To su samo neke od odgovornih dužnosti, a koje ga nikada nisu udaljile od rodnog zavičaja. Prepoznala je to i njegova Kutina i 2008. godine dodijelila mu gradsku Nagradu za životno djelo.

Snimka: IKA

U novije vrijeme zauzetost mons. Stankovića osobita je na dužnosti voditelja Ureda za vezu Zagrebačke nadbiskupije s rimskom postalaturom uz kauzu za beatifikaciju redovnika brata Ivana Bonifacija Pavletića, rođenog u Zbjegovači nedaleko Kutine.

Ovih dana uz 80. obljetnicu rođenja i 54. godinu misništva „Kršćanska sadašnjost“ objavila je dnevnik mons. Vladimira Stankovića „Biti svećenik po srcu Isusovu“ iz prve godine njegova studija. Iz dana u dan školske godine 1949/50. tu su mnoga pitanja koja si autor u opredjeljenju za duhovno zvanje i u tadašnjim teškim okolnostima za Katoličku Crkvu postavlja. U knjizi na 180 stranica, koju je uredio don Živko Kustić, često se spominje rodni grad i prilike u njemu, a jedno poglavlje nosi naslov „Ja moram podići ugled Kutini“.

Mons. Stankoviću upućene su čestitke i zahvale za doprinos na duhovnom i kulturnom području kutinskog župnika Dragutina Papića i predsjednika ogranka Matice hrvatske Dragutina Pasarića. Slavljenu je čestitku u ime rodnog grada Kutine i osobno uputio gradonačelnik Davor Žmegač. Čestitku mu je uputio i delegat za hrvatsku pastvu u Njemačkoj fra Josip Bebić.

IKA/A.P.

KOBLENZ

Hodočašće u Rim

Vjernici Hrvatske katoličke misije Koblenz, koji su nedavno sa svojim svećenikom vlč. Stjepanom Zadravcem hodočastili u Rim, vratili su se sretni i puni dojmova. U zračnoj luci Rim dočekao ih je Goran Hranjec, koji je bio čitavo vrijeme s njima. Prvo su posjetili crkvu sv. Pavla izvan zidina, gdje su se sreli sa drugom skupinom, pomolili se na apostolovom grobu te krenuli prema hotelu.

Posebno je bio zanimljivo razgledavanje starog Rima, prekrasnih starina, prelijepih crkava i poznatih trgova. Razgledali su Colosseum, baziliku sv. Petra u okovima, gdje je nadaleko poznati Michelangelov Mojsije, i još puno zanimljivosti. Mons. Jure Bogdan je hodočasnike dočekao u hrvat-

Mladi iz Koblenza prepoznatljivi po hrvatskoj trobojnici

skej crkvi sv. Jeronima gdje ih je upoznao o povijesti i važnosti Zavoda. Kasnije je uslijedila ispovjed i sv. misa koju je koncelebriralo dvanaest svećenika na hrvatskom jeziku. Treći dan je bio posebno zanimljiv. Posjetili su Vatikan, upoznali povijest, ušli su u baziliku sv. Petra. Slavljena je misa u

kripti na apostolovom grobu Hrvatima posebno dragog pape Ivana Pavla II. Kasnije je bila prigoda za razgledavanje Rima. Posljednjega dana hodočasnici su posjetili Kalistove katacombe, gdje je služeno i misno slavlje uz grobove mučenika.

Jakov Vranković

SVETA ZEMLJA

Hodočašće svih hodočašća

Putovima vjere, ljubavi, ufanja i nade, domovinom Isusa Krista, Svetom Zemljom u korizmeno vrijeme, od 27. veljače do 6. ožujka, hodočastilo je u organizaciji Hrvatske katoličke misije München i Hrvatske katoličke za-

Nazaretu, Kafarnaumu, na Gori Tabbor, Tabghi, Tiberiasu. Vozili se brodom Galilejskim morem, sjećajući se Isusa, promatrajući prirodne ljepote, plodnu zemlju proročanski nazvanu onom u kojoj „teče med i mlijeko“. Je-

Dr. med. sc. Senija Babić, psihijatrica na frankfurtskoj klinici sv. Mar-ka o svom sudjelovanju na hodočašću je kazala: „Ponukalo me na hodočašće u Svetu Zemlju nepostojanje odgovora na pitanja koja su nastajala u

Ispred crkve Kristova groba u Jeruzalemu

jednice Sindelfingen – njihovih voditelja fra Tomislava Dukića i fra Marina Vukmana, više od 130 hrvatskih vjernika među kojima su osim onih iz Münchena i Sindelfingena, bili i oni iz Frankfurata, Stuttgarta, Ludwigsburga, Reutlingena, Karlsruhea, zatim Švicarske, Austrije i domovine Hrvatske.

Već sama pomisao na putovanje u mjesta u kojima je živio i djelovao Isus Krist u svakom vjerniku, ali i čovjeku budi poseban osjećaj. No, tek dolazak u Svetu Zemlju za hodočasnike postaje ne samo nezaboravan doživljaj, nego i duhovni izazov koji otvara niz pitanja o vlastitu, ne samo poimanju vjere, nego i životu, obitelji, društvu općenito. Upravo o tim važnim pitanjima govorio je dr. fra Ante Vučković, profesor na Katoličkom bogoslovnom fakultetu u Splitu. Pričom, putovanjem kroz biblijsko-povijesne dokumentirane postaje Kristova života hodočasnike je vodio fra Miroslav Modrić.

Hodočasnici su prva dva dana hodočašća boravili u Kani Galilejskoj,

dan dan proveden je u Betlehemu, te još tri u povijesnom, znamenitom, ti- sućljetnom Jeruzalemu, na mjestima gdje je Isus završio svoje „zemaljsko poslanje“. Upravo tu u Jeruzalemu je Isusov i Marijin grob, crkva Svetog groba, Kalvarija, Maslinska gora, Bazilika Isusove agonije, Getsemanski vrt, Via Dolorosa – Križni put. Ujedno to su i najposjećenija mjesta u Jeruzalemu, svetom gradu za kršćane, Židove i muslimane. Tako, stari dio Jeruzalema krasi brojne crkve, džamije i sinagoge, hramovi, Zid plača te je i danas pravo bilo, ozračje pradavnih, biblijskih vremena. Vožnja pustinjom, posjet rijeci Jordan, mjestu Kristova krštenja te Mrtvom moru bili su u znaku posljednjeg dana tog po mnogima putovanja za pamćenje.

Osim vjerskih nadahnuća, duhovne korizmene obnove, to je hodočašće okupilo i zbližilo, ljudski i prijateljski za dulja vremena mnoge svoje sudionike. Bilo je to i na simpatičan, dostojanstven način predstavljanje svoje domovine Hrvatske u svijetu.

mom radu s psihičkim bolesnicima. Neki pacijenti ne odgovaraju na medikamentnu psihoterapiju. U medicinskoj, znanstvenoj psihijatriji još nisam došla do odgovora zašto je to tako. Kako sam rođena kao vjernica, poznajem rad franjevac i svećenika, pomislila sam da bih mogla naći odgovor u duhovnoj dimenziji čovjeka. Dolaskom ovdje u Jeruzalem, pronašla sam odgovor na svoja pitanja.”

Supružnici Ante i Margot Moro dolaze iz Münchena. Ante Moro je politolog po struci, aktivan je član tamnošnjeg misijskog vijeća, voditelj skupine akademičara koja se okuplja u toj najvećoj misiji na svijetu. Da ga je hodočašće oduševilo, potvrdio je riječima: „Na hodočašće smo došli supruge i ja iz vjerskih razloga. Htjeli smo doživjeti blizinu početaka kršćanstva, ali i povijest naše vjere. Doživjeti hodanje stopama Isusa Krista i osjetiti ovaj čin hodočašća u vrijeme korizme puno mi znači.”

Obitelj vlasnika ugledne tvrtke iz Reutlingena Ilije Šarića, supruga An-

NAJAVE

● **Hrvatski dječji folklorni festival** održat će se u subotu 24. travnja u 15 sati u Kultur- und Sportzentrum Martinsee, (Levi-Strauß-Allee 30, 63150 Heusenstamm), u organizaciji Hrvatskoga dušobrižničkog ureda iz Frankfurta.

● **Proslava 40. obljetnice Hrvatske katoličke zajednice Sindelfingen** održat će se 17. travnja humanitarnim koncertom u Stadthalle u Sindelfingenu te 18. travnja misnim slavljem u crkvi Presvetoga Trojstva u Sindelfingenu koje će predvoditi požeški biskup mons. Antun Škvorčević.

● **Nacionalni susret hrvatske katoličke mladeži** održat će se 8. i 9. svibnja u Zadru. Više na: shkm2010.mladi-zadar.com

● **Hrvatske svjetske igre** održat će se od 18. do 23. srpnja u Zadru. Više na: www.zadar2010.org

kica i kćer Marijana boravila je zajedno na hodočašću. „Oduševljeni smo. Vjernici smo i uvijek rado pomažemo svima potrebitima u domovini i ovdje u Njemačkoj.

Drago mi je da smo ovdje u Sve-toj Zemlji kao obitelj, da smo se zajedno molili na misama, doživjeli pravu duhovnu obnovu koja će nam dati još više snage da svoje uspjehe dijelimo i s drugim ljudima, da još više pomažemo i razumijemo tuđe brige.”

Organizatori hodočašća fra Tomislav Dukić i fra Marinko Vukman nisu krili zadovoljstvo. Fra Tomislav Dukić: „Ovo hodočašće u Svetu zemlju je hodočašće svih hodočašća. Naši hodočasnici u Svetu Zemlju pokazali su veliku želju za vlastitom obnovom, ali i za obnovom Crkve i hrvatskoga naroda.”

Fra Marinko Vukman: „Želja je svakoga Isusova vjernika hodočastiti u njegovu domovinu. Svake godine hrvatski hodočasnici iz Njemačke u velikom broju hodočaste u Svetu Zemlju, a pridružuju im se rado i Nijemci i Talijani, što znači da smo mi Hrvati u Njemačkoj otvoreni za sve ljude dobre volje, one s kojima dijelimo život.”

Biserka Lukan

NIZOZEMSKA

Posjet delegata o. Bebića hrvatskoj župi

Delegat za hrvatsku pastvu u Njemačkoj fra Josip Bebić posjetio je od petka 26. do nedjelje 28. veljače Hrvatsku katoličku župu sv. Nikole Tavelića u Nizozemskoj sa sjedištem u Rotterdamu, koju vodi franjevac Franjevačke provincije Bosne Srebrene fra Ivica Jurišić.

Tijekom posjeta održao je u prostorijama hrvatske župe zaručnički tečaj kojeg je pohađalo šesnaest pa-

rova iz cijele Nizozemske pripremajući se za sakrament ženidbe. Delegat o. Bebić je govorio o važnosti braka i obitelji.

U nedjelju 28. ožujka o. Bebić je u katedrali sv. Lovre i sv. Elizabete Ugarske u Rotterdamu predvodio misno slavlje u zajedništvu s o. Jurišićem. U propovijedi se o. Bebić također osvrnuo na važnost braka i obitelji. ■

IN MEMORIAM

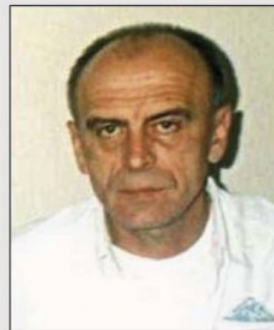

Jakov Marić

Socijalni radnik Jakov Marić opremljen sakramentima vjere preminuo je od srčanog udara u utorak 9. veljače.

Jakov Marić rođen je 5. studenoga 1951. godine u Novom Selu kod Odžaka u Bosni i Hercegovini, od oca Stipe i majke Šimiće r. Ivanković. Ima sestru Zdenku, koja s obitelji živi u Göppingenu, i Jelenu te braću svećenika fra Ivana i Marka, koji s obitelji živi također u Göppingenu.

Osnovnu školu završio je u Banovićima, gdje mu je otac bio na službi željezničara. Sjemenišnu gimnaziju završio je na Bolu na Braču kod oca dominikanaca. Nakon odsluženja vojnog roka i u vrijeme Hrvatskog proljeća došao je u Njemačku. U Esslingenu je diplomirao socijalnu pedagogiju i radio u socijalnoj službi Njemačkog Caritasa od 1977. godine,

dakle 33 godine. Oženio se sa suprugom Vesnom r. Mijić.

Ispraćaj je bio u crkvi Krista Kralja u Göppingenu 12. veljače, a pokopan je 13. veljače u na groblju sv. Ante u Novom Selu kod Odžaka.

Tijekom trideset i tri godine kao socijalni radnik pomagao je mnogim osobama, bez obzira na vjersku i nacionalnu pripadnost, ali i svom hrvatskom narodu i domovini kroz kumanitarnu i svaku drugu pomoć, posebno u danima Domovinskog rata. Bio je aktivan i u svojoj Hrvatskoj katoličkoj zajednici u Göppingenu. ■

FRANKFURT BERGEN-ENKHEIM

Pothvat vrijedan potpore

Predškolci i učenici do 4. razreda na nastavi hrvatskog jezika

Ono što ne uspiju učinkovito riješiti institucije, rješavaju na terenu pojedinci zahvaljujući svojim odricanjem i zauzetošću za opće dobro, u ovom slučaju dobro uglavnom hrvatske djece rođene u Njemačkoj, čiji roditelji nastoje da uz njemački nauče i hrvatski jezik.

Jednu takvu inicijativu pokrenula je 2005. godine Monika Adžamić pod nazivom CroMaD (Croatia-Majke-Djeca) u Frankfurtu Bergen-Enkheimu, a prostorije je ustupio MATZ Mütter-

Dok starija djeca uče hrvatski jezik, za malene se organizira igraonica

Majke i djeca sudjeluju u kreativnom radu izrade uskrasnih motiva

Familienzentrum Bergen-Enkheim e.V. na adresi Marktstr. 28. u Bergen-Enkheimu. Valja spomenuti kako je CroMaD ujedno i dio programa MATZ-a. Tamo se svakoga petka okupljaju uglavnom hrvatske majke s djecom iz Frankfurta i okolice. Za one najmlađe organizira se igraonica uz pjesmu i kreativni rad, a prigoda je to da majke uz druženje izmjenjuju iskustva i probleme s kojima se susreću u odgoju djece. Zatekli smo ih kako izrađuju praktične papirnatke uskrasne košarice.

S obzirom da je nekoliko djece uzrastom preraslo igraonicu, a nije bilo hrvatske nastave u okolini, pokušala se

nostima u tom smislu pokušale same nešto učiniti.

Od rujna 2009. godine javila im se učiteljica Smiljana Veselić-Vučina koja petkom drži nastavu hrvatskog jezika od 15 do 16.30 sati, u koju su uključeni predškolci i učenici do 4. razreda. U drugoj skupini petkom od 16.30 do 18 sati su učenici od 5. do 9. razreda. U obe skupine je oko tri deset petero djece. Valja istaknuti kako školu hrvatskog jezika i igraonicu u Bergen-Enkheimu plaćaju isključivo roditelji bez ikakve pomoći njemačke i hrvatske institucionalne razine. Učiteljica Smiljana je razrednu nastavu zav-

ršila u Zagrebu, a o ovom novom iskustvu ističe: „Kad bi se našlo rješenje da država Hrvatska preko Ministarstva znanosti, obrazovanja i športa preuzme školu, kao što je to slučaj u nekim drugim pokrajinama u Njemačkoj, onda bi se ovaj problem dugoročnije riješio. Ovako sve ovisi o spremnosti roditelja. Slično se samoinicijativno nastava održava i u Darmstadtu. Mi smo obavjestili i hrvatsko ministarstvo, a također i Generalni konzulat RH u Frank-

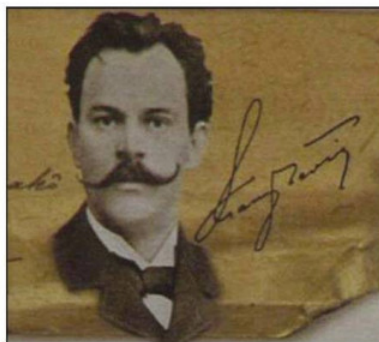
furtu. Radi se na tome da Hrvatska preuzme nastavu, ali još uvijek nema pozitivnog rješenja. To bi se trebalo dogoditi ne samo u Bergen-Enkheimu, već u cijeloj pokrajini Hessen, jer njemačka strana to više nije u mogućnosti organizirati, na način kako je to bilo dosad. Još neke su pokrajine u sličnoj situaciji. Mislim da bi bio najlakši način da se to postigne da za ovih pet preostalih učitelja hrvatskog jezika koje plaća Hessen, tako i dalje ostane dok ne odu u mirovinu, a da se već sada pojačaju s dodatnim učiteljima koje bi financirala Republika Hrvatska. Nakon odlaska učitelja u mirovinu koje financira Hessen, cjelokupnu organizaciju nastave jezika u Hessenu trebalo bi preuzeti država Hrvatska. Ako se ovaj problem na vrijeme ne riješi, bojim se da će biti prekasno“, istaknula je učiteljica Smiljana Veselić-Vučina. Monika Adžamić ističe kako je važno da djeca uče hrvatski jezik, a također je važno da imaju i priznatu ocjenu koju pritom postignu, a to mogu jedinu uz suradnju s mjerodavnim institucijama. Više pojedinosti o CroMaD-u može se dobiti na tel. 0172 1385563 ili na e-Mail: madzamic@t-online.de

Tekst i snimke: Adolf Polegubić

Rezultati Natječaja Silvije Strahimir Kranjčević

Hrvatska matica iseljenika obilježava 25 godina održavanja Natječaja „Silvije Strahimir Kranjčević“, sa željom poticanja i podupiranja hrvatskih iseljenika, i njihovih potomaka u raznim vidovima književnog izražavanja. Povjerenstvo u sastavu prof. emeritus Katica Ivanišević, predsjednica, prof. dr. sc. Branka Kalogjera i prof. dr. sc. Estela Banov, članice, imalo je zadovoljstvo pročitati i valorizirati radove pristigle na Natječaj. To su radovi duboko ukorporirani u društveni, ekonomski i politički život zemlje u kojoj hrvatski iseljenici žive iako je nostalgija za rodnim krajem još prisutna, posebice u poeziji. To je književnost sadašnjosti i budućnosti te uglavnom nema dileme identiteta. Mnogi od tih autora pišu i na jeziku svoje društvene sredine i svojim uradcima pridonose stvaranju mostova među nacionalnim književnostima. Ove godine na Natječaj se javilo 14 autora, a 10 ih piše poeziju, koja predstavlja žanr koji je najčešće zastupljen u iseljeničkoj književnosti. Malkica Dugeč iz Njemačke piše slobodnim stihom dobro sročenu poeziju. Ističemo njezinu pjesmu „Jednom, kada budemo mali“. Miroslav Črljenac iz Australije piše poeziju domoljubne tematike, ali i vrlo emotivne stihove, posebice ističemo njegovu pjesmu „Pružam ti ruke i sebe“. Željko Erceg iz SAD-a oslanja se na usmenu književnost. Božena Boška Marčelić iz

SAD-a piše tehnički korektne pjesme. Josipa Klostranec iz Kanade koja osim pjesama od kojih izdajamo pjesmu „Epitaf“ piše i prozu, pa izdajamo njezinu kratku priču „Marama“ u kojoj daje sliku svojeg djetinstva u surovim

ličkim uvjetima. Ivan Marijanović de Toya iz SAD-a koji veoma uspješno piše dječju poeziju kao „Pačići u crenim čarapama“. Njegove pjesme obiluju stilskim figurama i oblikuje ih u suvremenoj versifikaciji. Izdajamo i vrlo emotivnu pjesmu „Iza trepavica“, kao i pjesmu „Vjerujem“ u kojoj govori o ratu i miru na vrlo suptilan način. Rudolf Miletich iz SAD-a. Njegov rad ima svoje mjesto i značenje kao dio korpusa iseljeničkog stvaralaštva, ali može biti relevantan i širem čitateljstvu. Adolf Polegubić iz Njemačke je pjesnik erudit. Piše veoma dobru poeziju, ističemo pjesmu „Oči zemlje“. Mi-

la Markov Španović osim proze piše i poeziju slobodnim stihom upotrebljavajući bogatstvo metafora. Ističemo njezinu pjesmu „Zemljo moja“. Josip Zorica iz Švedske piše izrazito šarmantne pjesme koje gotovo tjeraju čitatelja na recitiranje i igru s ritmom. Takav pristup vodi do rizika prevelikog pojednostavljenja, ali pjesnik nije upao u tu zamku.

Osim Mile Markov Španović koja osim poezije piše i prozu, javljaju se još 4 autora koji pišu prozu, obrađuju univerzalne ljudske teme i interese. Ana Bačić iz Kanade obrađuje temu koja povezuje sadašnjost i prošlost. Rajko Ljubić iz Srbije pokazuje izrazitu nadarenost i oštrinu zapažanja. Josip Mihović iz Mađarske piše nadahnuto autobiografske priče dokumentarne vrijednosti. Ivan Ott iz Njemačke piše priče o životinjama pune duhovitih zapažanja i zapleta. U romanu simplificira pristup kompleksnoj ratnoj tematici.

Prvu nagradu za poeziju dobio je **Rudolf Miletich**, a prva nagrada za prozu dodijeljena je **Rajku Ljubiću**. Plakete Hrvatske matice iseljenika podružnice Rijeka dodijeljene su **Ani Bačić** za prozu i **Adolfu Polegubiću** za poeziju. Oboje se ističu suvremenim pristupom tematici, erudicijom i kreativnošću.

Predsjednica Povjerenstva
Professor emeritus Katica Ivanišević

Duhovna vertikala

Fra Berislav Nikić, „Duhovna vertikala – u povodu 800. obljetnice Franjevačkog reda“, Ružiči-Rüsselsheim, 2009., 416 str.

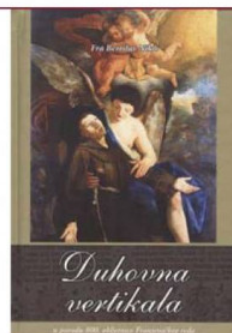
Hrvatske katoličke misije u inozemstvu - fra Berislav Nikić je djelovao najprije u Münchenu, pa Traunreutu te Wuppertalu, Bonnu i posljednjih godina u Ruesselsheimu - ukupno 28 godina - izvršile su veličanstvenu ulogu: okupljajući naše ljude na nedjeljnom bogoslužju, tumačeći im riječ Božju, dijeleći im sakramente i pružajući im mogućnost da se okupljaju u hrvatskim misijskim centrima u raznim prigodama, posebno vjerskim, kulturnim i zabavnim, spasile su toliko pojedincima i obiteljima vjeru u Boga, sačuvali ih od moralnog samouništenja i odnarođivanja. Gotovo tridesetak godina

je fra Berislav proživio i djelovao među hrvatskim vjernicima. Dijelio je život s hrvatskim i stranim useljenicima te njemačkim vjernicima i poznanicima“, tako piše u uvodnoj riječi knjige „Riječ s povodom“ njezin urednik prof. dr. fra Andrija Nikić.

Život je satkan od raznih pojedinosti i sitnica. Na povremene izazove fra Berislav Nikić je, u godini proslave osamstote obljetnice franjevačkog pokreta, odgovarao uglavnom svojim komentarima. Skup komentara, uglavnom, koji su objavljeni na stranicama Slobodne Dalmacije – izdanje u Frankfurtu, ukoričen je u knjižici. Dvanaestog studenoga prošle go-

dine navršilo se sedamdeset godina fra Berislava života i djelovanja, a u tom je povodu želio da ova knjiga ugleda svjetlo dana. Estetski oblikovana knjiga s fotografijama u boji sastoji se od pet dijelova: Iz života za život, Franjevačka karizma, Putopis u Portugal, Završne poruke i Prikaz knjiga i bibliografija.

Sadržaj valja prepustiti čitateljima pa neka oni prosuđujući isčitavaju fra Berislavovu korabljicu misli i riječi. **Č. F.**

Napisala i priredila: Željka Čolić

Drage mlade čitateljice i čitatelji!

Proljeće je stiglo, a s njim i vrijeme Uskrsa. Vama i vašima želimo sretan i blagoslovljen Uskrs te da se tijekom uskrasnih blagdana dobro odmorite. U uskrsnom broju našeg i vašeg lista pripremili smo vam opuštajuće, i nadamo se, zanimljivo štivo. Neka vas i dalje prati blagoslov Božji i radost.

Posloži slova i dobit ćeš pet uskrasnih pojmova

ECUNSRKSU

☐ ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ ☐

NOČASVE BEIDJENJ

☐ ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ ☐

RANSUKS TRAVA

☐ ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ ☐

GOSLOVBLA

☐ ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ ☐

NJEJA

☐ ☐ ☐ ☐

Znate li

- da je Uskrs u prvim stoljećima bio jedini termin za krštenje djeteta
- da u Katoličkoj Crkvi svećenik blagoslivlje u uskrсноj noći svetu vodu za cijelu godinu.
- da se Veliki petak, Velika subota i Uskrs nazivaju sveto trodnevlje
- da se tek od 12. stoljeća blagoslivlja jaja, a od 13. stoljeća je tek nastala tradicija bojanja jaja za Uskrs

Izgubljene riječi

Upiši riječi na odgovarajuće mjesto

Isusa – računanje – slavimo – Otkupitelja –
blagdan – prvu – kalendaru – pomičan – punog

Uskrs je najveći _____ kršćanstva.
Slavi se uskrснуće _____ Krista, našeg Spasitelja i _____

Uskrs je _____ blagdan, zasnivan na lunarnom kalendaru. Na Prvom nicejskom saboru 325. godine službeno je riješeno _____ datuma Uskrsa. Od tada se Uskrs slavi na _____ nedjelju nakon prvog _____ proljetnog mjeseca. Po tome Uskrs pada po gregorijanskom _____, vrijedećim za zapadno kršćanstvo, uvijek na nedjelju između 22. ožujka i 25. travnja. Ove godine Uskrs _____ 4. travnja.

Pitalice

1) Drugi naziv za Uskrs?

- a) Prasha
- b) Pasha
- c) Pasba

2) Uskrsna vatra je simbol za

- a) nadu i novi život
- b) oprez i paljenje
- c) vruće temperature

3) Isusova posljednja večera je bila na?

- a) Veliku srijedu
- b) Veliku subotu
- c) Veliki četvrtak

4) Uskrsna hrvatska tradicija bojanja jaja se zove?

- a) pisanica
- b) brisanica
- c) glagoljica

5) „Kraljice neba” je najpoznatija hrvatska?

- a) uskrsna priča
- b) uskrsna pjesma
- c) uskrsna slika

Rješenja: 1b, 2a, 3c, 4a, 5b

Tijelo, ljubav, sex i zloporaba

Roditelji, razgovarajte na vrijeme, otvoreno i o svemu sa svojom djecom, osobito tinejdžerima.

Mnogi mudri suvremenici su s pravom sumnjičavi prema raznoraznim istraživanjima, čiji se rezultati svaki dan objavljuju u novinama, radiju i televiziji, a pogotovo na internetu. Mnoga istraživanja su naime neozbiljna, neznanstvena, naručena, bez obzira o čemu ili komu se radi. Mnoga se istraživanja, odnosno rezultati tih istraživanja manipuliraju u komercijalne, ideološke ili neke druge svrhe. Tako je i s istraživanjima o svijetu i životu mladih.

Sex bez ljubavi

O seksualnom životu mladih Nizozemaca, govorio je nedavno ministar za mlade i obitelj A. Rouvoet. „Djevojke se smatraju pukim objektom, a seks se često koristi kao zamjena za nešto drugo. Značenje ljubavi u životima današnjih mladih ne igra više veliku ulogu.“ U dokumentarnoj emisiji Sex Sells nizozemske televizije prikazani su mladići i djevojke u dobi od 12 do 16 godina. „Čini mi se da je kod mnogih tinejdžera ideja i slika o seksu, o prijateljstvu i međusobnim odnosima postala potpuno iskrivljena, a to, uvjeren sam, ne može imati zdrav utjecaj na društvo“, kaže Rouvoet.

Još jedno navodno englesko istraživanje prvih seksualnih iskustava kod tinejdžerica pokazuje da su one su pod velikim pritiskom jer vjeruju da većina njihovih vršnjakinja već prakticira seks. Gotovo trećina tinejdžerica koje su sudjelovale u istraživanju priznala je da vršnjakinja lažu o svom seksualnom iskustvu, a isto toliko njih je i priznalo da ih prijatelji i vršnjaci potiču na seks, da su pod pritiskom te se zbog toga prerano i nespremne upuštaju u seksualne odnose.

Dobra vijest za roditelje

I onda ovih dana jedan hrvatski portal objavljuje opet rezultate jednog američkog istraživanja među mladima kao dobru vijest za roditelje. Novo istraživanje pokazalo je da šesnaestogodišnji momci nisu hormonski podivljali strojevi koji misle samo na seks, nego ih kao razlog za odlazak na spoj više motiviraju ljubav i veza

koja bi se mogla razviti. Tjelesna privlačnost djevojke nije bila glavni odgovor na pitanje. Više od 80 posto mladića ustvrdilo je kako im se kod djevojke sviđa njezina osobnost. Izgled i želja za boljim upoznavanjem djevojke bili su drugi najčešći odgovori.

Bog je posvetio ljudsko tijelo

Ova tema pogađa i mlade i njihove roditelje, ali također i školske, odgojne, društvene i crkvene ustanove. I mi smo kršćani djeca ovoga vremena. I najkonzervativnijima među nama čine se smiješnima upute i savjeti mladima o seksualnom ponašanju s početka pa i sredine protekloga sto-

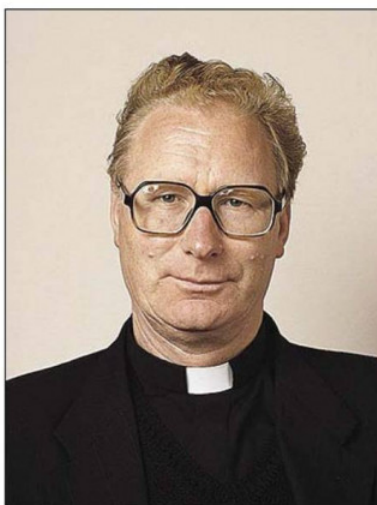
ljeća. Istinski kršćani, iako djeca ovoga vremena, trebaju razlikovati dobro od zla, da čute gdje je to duh vremena protiv temeljnih vjerskih i moralnih nazora. Ni mladi kršćani ne moraju činiti sve onako kako to svi drugi čine. Tijelo je u Bibliji jedinstvenost tjelesnoga, duhovnoga i duševnoga. U njemu stanuju duh i duša. Ono nije samo puka materija, nego puno više. Ono je način u kojem pojedinac postoji u svijetu. Ono je vidljiva pojava jedne osobe. Mnogi, i ne samo mladi, imaju danas poteškoća upravo s tijelom i vlastitim izgledom. Rijetko se čovjek može prihvatiti onakvim kakav jest. Uvijek mu nešto manjka. Ako nešto ne volimo na sebi, tada je možda u pitanju način na koji sebe promatramo. Upravo taj način gledanja na sebe može se promijeniti. Svatko može sebe i svoje tijelo početi prihvaćati onakvim kakvo jest i početi biti zadovoljan svojom vanjskom pojavom. Bog je već na prvim stranicama Biblije rekao „da“

ljudskom tijelu, kada je stvorio čovjeka od materije. Reći „da“ svome tijelu ne znači prakticirati, poticati i propagirati seksualnu raskalašenost. Reći „da“ svome tijelu podrazumijeva odgovoran i zreo odnos prema vlastitom tijelu, pa i prema Božjem daru seksualnoga zadovoljstva. Seksualni skandali zloupotrebe djece i mladih, pa nažalost i od strane pojedinih svećenika i crkvenih službenika dolaze prvotno od bolesnih pojedinaca, koje treba razotkriti, kazniti i ukloniti od rada s djecom i mladima. Pritom valja izbjeći histeriju i generaliziranje i neopravdano sumnjati svakog svećenika, oca, ujaka, prijatelja. S druge strane razlog zloporabe leži i u crkvenom seksualnom moralu, prepunom tabua, u nepotpunom seksualnom odgovoru te seksističkom i seksualiziranom svijetu u posljednjih 40-ak godina, osobito u medijima. U jednom takvom ozračju mladima se nije lako snaći.

Važno je međutim znati, da su tijelo, sex i ljubav prevažne životne teme, da je to najveći i najljepši Božji dar svakom čovjeku. Sama Božja Riječ, Isus Krist, je postala tijelom, postala čovjekom poput nas. Bog je i time na najizvrsniji način posvetio ljudsko tijelo, koje trebamo negovati, čuvati, razvijati. Ono je za sv. Pavla „hram Duha Svetoga“. Za tako dragocijen dar valja reći hvala darovatelju – Bogu. I na koncu nekoliko praktičnih savjeta mladima: Ne budite nestrpjivi! Sve u svoje vrijeme! Ne vjerujte vršnjacima koji se hvalje svojim navodnim seksualnim avanturama! Lažu. Ne dajte se zavesti! Ne predajte se pritisku okoline i prijatelja. Razgovarajte s roditeljima ili s osobama od najvećega povjerenja otvoreno i na vrijeme o svome tijelu, seksu, ljubavi, zdravlju... Vjerujte njima, a ne istraživanjima! Budite dobri, milosrdni i strpljivi prema sebi i svome tijelu. I jedan praktičan savjet roditeljima. Razgovarajte na vrijeme, otvoreno i o svemu sa svojom djecom, osobito tinejdžerima. Zabrane i galama ne pomažu. I vama i njima može pomoći samo dobar i prijateljski savjet, otvoreni razgovori te vaš uzoran obiteljski i kršćanski život kao i razvijanje svijesti odgovornosti i poštovanja prema vlastitom tijelu i njegovim darovima. **T. G.**

Mons. Slobodan Štambuk, biskup hvarski

Rođen je 1. ožujka 1941. u Selcima, na otoku Braču, od oca Josipa i majke Nedjeljke-Perice rođene Jakšić. Gimnaziju i studij teologije završio je u Zadru. Za svećenika Hvarske biskupije zaređen je 3. srpnja 1966. u Selcima na otoku Braču. Vršio je sljedeće službe: od 1966. do 1968. bio je župnik u Pržnicima i Gornjem Humcu na otoku Braču; od 1968. do 1971. župnik u Vrisniku i Pitvama na otoku Hvaru; od 1971. do 1978. župnik u Vrbanju i Svirču na otoku Hvaru; od 1978. do 1981. župnik u Nerežišćima na otoku Braču; od 1981. do

1989. župnik u Supetru i Škripu na otoku Braču; od 1979. do 1989. urednik lista Bračka Crkva.

Sveti Otac Ivan Pavao II. imenovao ga je hvarskim biskupom 30. ožujka 1989. godine. Za biskupa je zaređen 30. travnja iste godine u Hvaru, na otoku Hvaru.

Službe u HBK:

- predsjednik Vijeća HBK za misije
- član Biskupske komisije za Papinski hrvatski zavod sv. Jeronima u Rimu

Izvor: www.hbk.hr

NAGRADNA KRIŽALKA

Uskrs

Rješenje poslati najkasnije
do 20. travnja

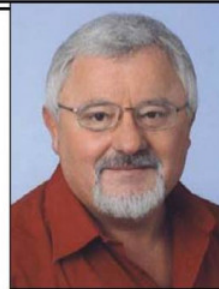
Mariofil Soldo	Slavi se Gospodina smrt (Velika...)	Izvorna kratka za SAD	Briga o drugima	Mjesto na kojem se trči	Tenis sačica Carlson	Vinko Nikolić	Namjera, nakana	Štap kojim se bodu volovi	Pratnja poznate osobe	Indijski hrast	Ili južni ili sjeverni magnetni	Salamunov ...	21. i 5. slovo abecede	Sok tropskih biljaka (kaučuk)
Svojstvo onoga što je sustavno	▽										Proizvođači jabuka		▽	
Pali se na poč. vazm. bdijenja	▷													
Brodić, čamac						Utkne se u utičnicu Ante Vican							„Tona“ Poljo-djelci	▷
Kisik		Barij Kristova pobjeda nad smrću			Ljubo (latinski) Novinarka Ričko					Moč-vare Veliki ...				
Film Zrinka Ogreste			Hvatanje divljači ... krstaš				Uputa							
Drhtalica, hladetina									Edyard Čalić			Tomislav Sabljak Spaj kod varenja		
Žitko jelo od kuhanog brašna	▷								Tiganj					Aluminij
Toma Akvinski	▽								Šarena brazilska papiga					
Pčelinji mužjak					Tajland				Ruski dirigent Kondra-sin					
Pustinja														

Integracija – pomoć „ilegalnima“

Osobe koje iz humanitarnih razloga pomažu ilegalnima ne smiju biti kaznjivo gonjene i ne smiju zbog toga imati nikakvih negativnih posljedica.

Piše:
Stjepan
Herceg

Ljudi bez boravišnog statusa, poznati pod nazivom „ilegalni“ odavno su dio Njemačke stvarnosti. Iza tih ljudi su mnoge nepoznate sudbine i oni za službenu državu i politiku ne postoje. Iz straha da ih se ne otkrije i protjera iz Njemačke, a djelomice i zbog neznanja, oni ne koriste svoja elementarna ljudska prava. Zato se Crkva i njezin Caritas zauzimaju da „ilegalni“ ostvare svoja temeljna prava i pomažu im u njihovoj teškoj životnoj situaciji. Svaka država ima pravo regulirati doseljavanje i boravak stranaca na svojem teritoriju.

Njemačka zabranjuje dolazak i boravak strancima, ako za to nemaju potrebnu dozvolu. Legalni ulazak je reguliran viznim sustavom, odnosno drugim međudržavnim ugovorima. Poznato je da Njemačka provodi striktnu doseljeničku politiku. Dovedavno političari nisu prihvaćali stvarnost da je Njemačka useljenička zemlja. I nakon donošenja novog zakona o doseljavanju 2005. godine, doseljavanje se provodi pod strogom kontrolom i većini ljudi iz takozvanih trećih zemalja je doseljavanje u Njemačku ili neku drugu zemlju Europske Unije zabranjeno. To vrijedi i za migrante koji su u svojim državama bilo životno ili egzistencijalno ugroženi. Doseljavanje takvih ljudi događa se stoga uglavnom ilegalno, kojekakvim kriminalnim kanalima, za što ti ljudi redovito moraju izdvajati sve što im je ostalo, pa čak riskirati i život. Ako uz velike poteškoće uspiju ući u Njemačku, stalno im prijeti opasnost otkrivanja i izгона ponajprije u zemlju iz koje su ušli u Njemačku, a onda i dalje u svoju matičnu zemlju.

Stroge zakonske odredbe, međutim, ne mogu potpuno spriječiti ilegalni dolazak ljudi, koji su u životnoj opasnosti ili trpe druge nedaće u svojim zemljama. Zato se te odredbe ne bi smjele sužavati na restrikcije. One moraju odgovarati humanitarnim standardima tako da i „ilegalnim“ doseljenicima u određenom političkom okruženju omoguće legalne perspektive u dostojanstvu i sigurnosti.

Nepovredivost ljudskog dostojanstva

Ljudi bez boravišnog statusa imaju prava, koja im ne smiju biti oспорена iz straha od otkrivanja i protjerivanja. To se prije svega odnosi na medicinske usluge, pravo na zasluženu plaću, pravo na pravnu zaštitu i pravo na izobrazbu. Zbog toga Njemački Caritas zahtijeva da se u pot-

Njemački Caritas ne pomaže, niti zagovara ilegalno useljavanje. Međutim Caritas smatra svojom zadaćom da se u svom političkom radu zauzima da ljudi bez boravišnog statusa mogu koristiti svoja osnovna ljudska prava.

punosti provode međunarodni pravni instrumenti kao što su Konvencije Ujedinjenih naroda o pravu djeteta i o putujućim radnicima. Snaga jedne države i njezinog stanovništva mjeri se po tome kako se odnosi prema najslabijim članovima u svojoj sredini. Taj odnos određuje društvenu zajednicu i utječe na vlastitu životnu situaciju. Stoga Njemački Caritas zahtijeva da se „ilegalni“ ne ostave na cijedilu.

Javne ustanove su zakonom obvezane uredima za strance prijaviti migrante bez boravišnog statusa. Naravno da to sprječava kontakt tih ljudi sa školama i socijalnim uredima i pogoršava i onako lošu situaciju tih ljudi. Zbog toga Crkva i Caritas zahtijevaju da se ograniči obveza prijavljivanja od strane škola, socijalnih i matičnih ureda te civilnih i radnih sudova. Posebno su pogođena djeca „ilegalnih“. Oni doduše imaju pravo na pohađanje dječjih vrtića, škola i zanata, ali ih iz straha od otkrivanja ne koriste. Čak i tamo gdje su odgovorni mišljenja da ne podliježu obvezi prijavljivanja i ne prakticiraju ga, rizik otkrivanja je toliki da većina „ilegalnih“ svoju djecu ne pušta u škole ili dječje vrtiće. Mislim da nije potrebno opisivati kakve posljedice nastaju za društvo i djecu koja

su isključena iz temeljne izobrazbe. Osnovne potrebe djece moraju biti iznad zakonsko-boravišnih odredbi! Takvo kršenje dobrobiti djece nespojivo je sa shvaćanjem pravne države. Daljnja prepreka u životu „ilegalnih“ je nemoguć pristup zdravstvenoj zaštiti. Za socijalnu državu je porazno ako njezini stanovnici iz straha od protjerivanja upadaju u humanitarnu bijedu.

Humanitarna pomoć ne smije biti kaznjiva

Osobe koje humanitarno pomažu ilegalnima izlažu se opasnosti da se njihov rad ocijeni kao kaznjivo djelo. Poznato je, da su u pojedinim slučajevima već vođene istrage. Potpuno je opravdavajuća potreba da se „profesionalni“ organizatori i „pomagači“ pri dolasku ilegalnih osoba krivično gone. To međutim nikako ne smije vrijediti za one koji iz humanitarnih razloga tim ljudima pružaju prikladnu pomoć. Za liječnike i ostalo medicinsko osoblje je utvrđeno da oni vršeći svoje zvanje ne podliježu krivičnom gonjenju. Caritas traži isto i za ostale službe koje pomažu. Svima treba postati jasno da osobe koje iz humanitarnih razloga pomažu ilegalnima ne smiju biti kaznjivo gonjene i ne smiju zbog toga imati nikakvih negativnih posljedica.

Što čini Caritas?

Njemački Caritas ne pomaže, niti zagovara ilegalno useljavanje. Međutim Caritas smatra svojom zadaćom da se u svom političkom radu zauzima da ljudi bez boravišnog statusa mogu koristiti svoja osnovna ljudska prava. Zato su savjetovališta za takve slučajeve jedna od važnijih zadaća Caritasa. Te službe i ustanove otvorene su svim ljudima. Često nedostaje potrebno znanje za još konkretniju pomoć. Zbog toga su posebno tražena caritasona savjetovališta za migrante. Savjetovanje ilegalnih nije moguće financirati iz javnih sredstava, zato je Caritas ovisan o dobrotvornoj pomoći svojih članova i nečlanova. ■

Mujo lovac

Uhvatio Mujo medvjeda u lovu kad naiđe Haso, te pita ga:

- Kako si ga uhvatio?
- Lako, pucao sam sto puta!
- I koliko si ga puta pogodio?
- Nijednom, umro je od smijeha!

Šutnja

- Nitko nije sasvim obrazovan, sve dok ne nauči šutjeti!

Hobotnica na imotski način

Sastojci: 1 manje janje (do 15 kg); 1 veća hobotnica (cca 2 kg); krumpir.

Priprema: Dok se janje vrti na ražnju, hobotnica se kuha s krumpirom u puno vode i posoljeno. Kad je hobotnica gotova, a janje pečeno, izvade se krumpiri, voda prolje, a hobotnica baci mačkama. Janje servirati uz hladno pivo.

Glazba

- Koji su sigurni znaci smrti?
- Limena glazba.

Ljevak – dešnjak

- Kako se zove osoba koja je i ljevak i dešnjak?
- Lješnjak!

Hajduk

- Pita sin tatu:
- Tata, tata kada je Hajduk zadnji put bija prvak?
 - Na to će tata:
 - Ne znan, sine. Pitaj didu ili pradiu.

Hamlet

- Dvije dame kupuju karte za kazalište.
- Za Hamleta?, upita blagajnica.
 - Ma ne, za nas dvije!

Šefovi

- Šefovi su kao oblaci, čim odu dan je prekrasan!

Priprema vrta za proljeće

Dolaskom toplijih dana i buđenjem prirode započinju i radovi u vrtu.

U slučaju da ste u jesen pravilno prekopali tlo, ono je tijekom zimske hladnoće dovoljno promrzlo i poboljšalo svoju strukturu te će biti spremno za uređenje i daljnje radove. Možete ga prekopati i u proljeće kada to vremenske prilike dopuste, i to ručno ili pomoću motornih kopačica, poput Viking kopačice VH 540 čije je rukovanje osobito jednostavno. Osim toga, danas se na tržištu mogu naći različiti kombinirani uređaji, poput Stihl Kombi-Systema koji pored prekopavanja tla služi i određenim drugim radovima poput rezanja živice, rezanja grana na većim visinama, kosidbe i slično.

Želite li oblikovati gredice na kojima ćete uzgajati cvijeće ili povrće, tlo ćete najprije morati usitniti. Dimenzije gredica možete odrediti sami iako je potrebno pridržavati se određenih pravila. Naime, širina mora biti tolika da se s obje strane gredice lako može dohvatiti sredina, odnosno, da vam sve posadene biljke budu na dohvat ruke. Uobičajena širina nije veća od 1,5 m, dok cvjetne gredice mogu biti i uže. Osim

toga, ako bi se višak vode mogao lakše ocijediti, gredice bi trebale biti izdignute od razine tla desetak centimetara.

U proljeće, nakon što više nema opasnosti od mraza, orezuju se ruže. Najprije je potrebno pregledati biljku te oštrim vrtnarskim škarama odrezati grančice koje izgledaju bolesno i zakržljalo, a nakon toga i one koje se međusobno križaju. Ako je unutrašnjost grma gusta i nepregledna, prorijedite je kako bi sve grane imale dovoljno svjetla i jednake uvjete za rast i razvoj. Snažnije izboje možete prikriti tako da tri do četiri najdonja pupa ostavite. Važno je imati na umu da zadnji pup treba „gledati“ prema van jer će takav smjer rasta imati novi izboj. U slučaju da zadnji pup „gleda“ prema unutra, mlada grana rast će prema unutrašnjosti grma što će opet dovesti do križanja. Nadalje, suhe, odumrle grane treba do kraja ukloniti, kao i one koje izbijaju ispod mjesta cijepjenja ruže ili iz samog korijena jer one neće cvjetati, a samo iscrpljuju biljku.

Irina Gomaz, dipl. ing. agr.

Vinski gulaš

Unatoč tome što su mu posvuda govedina i vino glavni sastojci, on ima stotinu lica. Bez njega se ne može zamisliti ni najjednostavniji gablec, ali ni najrafiniranije slavlje, i to po ponoći, da „presiječe“ napornu i obilnu večeru.

Sastojci za 4 osobe: 500 g govedine, kim, lovor, crvena mljevena paprika, sol, 50 ml ulja, 200 g krumpira, 200 ml bijelog vina, 60 g Dvostrukog koncentrata rajčice Podravka, 4 glavice luka, 1 žlica Vegete.

Priprema: Meso narežite na komadiće podjednake veličine pa ga popecite na ulju. Zatim ga izvadite pa na istoj masnoći popecite nasjeckani luk, dodajte popečeno meso, lovor, kim i Vegetu te nastavite pirjati povremeno podlijevajući vodom ili juhom. Pred kraj pirjanja po potrebi malo posolite, dodajte crvenu mljevenu papriku, koncentrat rajčice, vino i krumpir narezan na kockice. Kuhajte dalje dok krumpir i meso ne omekšaju.

Posluživanje: Vinski gulaš poslužite uz salatu od kupusa.

Savjet: Većom količinom luka postižete bolju gustoću umaka, ali pri pečenju pripazite da luk ne zagori jer bi tada gulaš postao gorkast.

Izvor: www.coolinarika.com

RJEŠENJE IZ PROŠLOG BROJA

Z	A	R	U	Č	N	I	K	□	T	E	S	A	R
U	L	O	G	A	□	Z	L	O	□	L	L	□	T
B	O	D	□	Đ	U	L	E	□	S	K	I	J	E
□	P	O	R	A	□	O	T	O	R	E	J	A	□
J	A	S	E	N	O	V	I	N	A	□	E	R	O
O	T	□	D	I	□	□	□	□	□	M	A	G	L
S	I	L	A	N	□	□	□	□	□	O	M	A	M
I	J	A	R	□	□	□	□	□	□	T	O	T	A
P	A	R	I	Z	□	□	□	□	□	A	N	I	T

Nagrađena: Marija Lovrić-Holenda, Giessen

Kraljevina Hrvatska

Jedan od najvećih i najslavnijih velikana hrvatske povijesti, žestoki ratnik i prvi hrvatski kralj Tomislav, svojom je velikom mudrošću i ratnim umijećem napravio velike stvari za hrvatski narod. Ujedinio je hrvatske zemlje u jedinstvenu državu koju je pretvorio u snažnu Kraljevinu Hrvatsku. Papa Ivan X. u pismu iz god. 925. naziva Tomislava hrvatskim kraljem, pa se ta godina smatra godinom utemeljenja hrvatskog kraljevstva. Za vrijeme kralja Tomislava, Hrvatska je imala veliku i moćnu vojsku, te je pripadala skupini najrazvijenijih država tadašnjeg doba.

Nasljednici kralja Tomislava, njegov mlađi brat Trpimir II. i poslije njega Krešimir I., uspjeli su održati hrvatsko kraljevstvo na onoj visini kako im ga je Tomislav ostavio. Međutim nakon pre-rane smrti kralja Krešimira I., ban Pribin izaziva unutarnje sukobe za prijestolje, koji će nakon velikih nereda završiti Miroslavovom pogibijom od banove ruke. Hrvatska je

O. Iveković, „Krunidba kralja Tomislava“

zbog gubitka svoje moći u to doba započeti teške i dugotrajne borbe s Venecijom za Dalmaciju.

Kralja Krešimira III. naslijedio je oko god. 1035. njegov nećak Stjepan I. koji je započeo s obnovom Kraljevine Hrvatske. God. 1058. Stjepana I. naslijedio je njegov sin kralj Petar Krešimir IV. koji je mudrim i lukavim političkim potezima vratio stari sjaj i slavu hrvatskoga kraljevstva, te je ujedno i ostvario stoljetni san hrvatskih vladara, kad je definitivno spojio dalmatinske gradove i otoke s hrvatskom državom. Od godine 1075. do 1089. hrvatskim kraljevstvom vlada Zvonimir, kojeg neki smatraju najvećim i najvažnijim hrvatskim kraljem. Kralj Zvonimir se čvrsto povezao s papom Grgurom VII., čiji ga je legat okrunio 1075. za kralja Hrvatske i Dalmacije. Također je učvrstio crkveno jedinstvo, te je učinio mnogo na promicanju glagoljice, o čemu svjedoči najvažniji spomenik hrvatske glagoljske pismenosti, Bašćanska ploča. Poslije Zvonimira, dolazi kralj Stjepan II. koji je vladao samo dvije godine, i to kao razborit i odlučan vladar koji

F. Quiquerez, „Krunidba kralja Zvonimira“

zbog rata oslabila, smanjila se njezina vojska, mornarica se prepolovila, a granične su se zemlje od nje odijelile. Miroslavov mlađi brat, kralj Krešimir II. uspio je kasnije donekle obnoviti i oporaviti oslabljeno kraljevstvo.

Sinu Krešimira II., Stjepanu Držislavu uspjelo je za vrijeme 28-godišnje vladavine, dobro ojačati i učvrstiti kraljevstvo, ali nakon njegove smrti sve su upropastili njegovi sinovi Svetoslav, Krešimir III. i Gojoslav koji su vodili sukobe za prijestolje.

Tim nesretnim unutarnjim sukobima, Kraljevina Hrvatska je doživjela najteži udarac od svog utemeljenja, pa će

ji je uspio riješiti neke goruće probleme ondašnjeg hrvatskog političkog života. Odmah nakon njegove smrti početkom godine 1091. nastali su veliki neredi u Hrvatskoj, pa je tako smrt posljednjeg Trpimirovića imala kobne posljedice za hrvatski narod i hrvatsku državu. Naime, Jelena žena kralja Zvonimira i sestra ugarskog kralja Ladislava, uspjela je sa svojim „igračima“ ostvariti svoju želju da hrvatskim vladarom postane njen brat. Posljednji kralj hrvatske krvi Petar, poginuo je u boju godine 1097. na sjevernom podnožju Gvozda, danas Petrova gora.

<http://krk.fcpages.com/hr/pov/kralj.html>

Mi smo mali, ali znamo,
što je igra, što veselje,
mi smo mali, ali znamo,
kako steći prijatelje . . .

